

ELŐFIZETÉS.

MELYBEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Fél évre ..... 14 korona.
Egy negyed évre .. 7 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 80 f.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 32 korona.
Fél évre ..... 16 korona.
Egy negyed évre .. 8 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csernádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 382

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, január 14.

Mihaleát elfoglalták ozmán csapatok.

Budapest, január 13. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti hárter:

Vadenitől nyugatra Mihaleát ozmán csapatok rohammal elfoglalták. Négy-száz főnyi légénység és néhány géppuska maradt a támadók kezén. Egy-idejűleg a bolgárok a Buzeul folyótól északra, a folyó torkolata közelében, elfoglaltak egy kolostort, amelyet még az oroszok tartottak megszállva. Az ojtózi völgytől két oldalt osztrák-magyar és német csapatok erős orosz osztagokat, részben kézi tusában teljesen visszaverték. A Slanic völgytől északra német osztagok támadása által tért nyertünk. 4 tisztet, 170 főnyi légénységet elfogtunk, 7 géppuskát és 7 aknavetőt zsákmányoltunk.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Szerethbe fullasztott orosz csapatok.

Berlin, január 13. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hárter:

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy arcvonala:

Az Ancretől északra az angolok ma újabb támadásokat indítottak Serres ellen. Legnagyobb részben véresen visszavertük. Egy előállításban az ellenség megvetette a lábát. A főállást tartjuk.

Keleti hárter:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

A harci tevékenység csekély volt.

József főherceg vezérezredes hadsereg arcvonala:

Német csapatok sikeres támadásai által a Slanic völgytől északra újra tért nyertünk. Az ellenség a tőle elragadott állásokban 7 géppuskát, 7 aknavetőt, nagy mennyiségű puska-löszert és kézigranátot hagyott vissza. 4 tisztet és 170 főnyi légénységet fogtunk el. Az ojtózi völgytől két oldalt erős ellenséges támadások a német és osztrák-magyar csapatok bátor védelmével szemben eredménytelenek maradtak. Az ellenség elke-

Jó protektor.

A Wilsonnak átadott legutolsó jegyzékében szemforgatva emlíkezett meg az entente a kis államok helyreállításáról, az aranyesőről, mely hadikárpótlás címén kell hogy az ölükbe hulljon

Az agyonboldogított kis államok azonban — ugylátszik — tisztában vannak már az entente-erővel és jóakarattal. Már zugolódnak, hangoskodnak, panaszkodnak, sőt — vádolnak is. Pétervárott egyre-másra gyűlésezik az ugynevezett orosz-szerb egyesület, amely csak annyiban orosz, mert Pétervárott ülésezik, egyébként azonban szerb politikusok társasága és sehogy sem tud belenyugodni a távol jövő kódében alaktalanul rajzolódó nagy szerb szerencse reménységeibe. Sőt egyik tagja tájadalmasan kiált fel: „Mit ér a legszebb békekötés, ha addig elvérzik, elpusztul a szerb nép s nem lesz, kinek számára békét kötni?!” A másik szerb politikus merészen vágja oda: Oroszország mindmáig csak beszélt értünk, de cselekedeteivel állandóan megkésett. Oroszország kormányának képviselője mindeerre csak annyit tudott mondani: Majd... majd... Ez a „majd” — ma a szerbek egyetlen pozitív vagyona.

Ilyen forrongás szele kél az oláh berkekben is. Az oláh hadsereg ma már a múlté, az álnok király együtt fut a Bratiánukkal és a Take Joneskukkal. Mit remélhet még az agyonboldogított kis entente-csemete? A Bukarestben maradt politikusok, Carp Péterrel az ölükön már vakmerő kibontakozások terveit szövögetik. Egy német újságíró felkereste őket Bukarestben, s beszámol nyilatkozataikról: — Oláhországnak egy meggondolatlan király s ostoba politikusok miatt elveszni nem szabad! Maradjon meg az ország, s pusztuljon a király a lepénzelt, megvesztegetett politikusaival együtt. Lehet, hogy kisebb lesz Oláhország, mint volt eddig... Ez se baj, csak a végpusztulás ne üsse fel sátorát a szerencsétlen ország felett. Keresni kell a megegyezéslehetőségét a központiakkal

Ime: az entente kis nemzetei, az örvénybe taszított fuldoklók! Lassanként belátják majd, ki volt igazi ellenségük, s kiknek a kezét kell megragadniok, hogy a megsemmisüléstől megmeneküljenek... Minden szavuk, vádjuk, panaszuk: a békeharangjának a szólása; ma még kissé zavart e hangok harmóniája, de lesz még ebből imádságos harangzugás is: akárki meglássa!... (.)

seredett közelharcban súlyos veszteségeket szenvedett.

Mackensen vezértábornagy hadserege portja:

Buzeu és a Szereth összefolyásánál a bolgárok elfoglaltak egy kolostort, amelyet még tartott az ellenség. Brailától északnyugatra török csapatok rohammal bevették Mihalea helységet. Az orosz védőseregből 400 embert elfogtak és a többi menekülni próbált, a Szerethbe fulladt. 10 géppuskát zsákmányoltunk.

Macedóniai hadszíntér:

A Csernától keletre Strevina ellen előrenyomuló ellenséges századokat visszavetettük. — Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

LEGUJABB.

Ejfel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Wilson folytatja

békeakeióját.

A Daily News jelenti Washingtonból: Wilson némileg csalódottnak érzi magát, hogy az entente hatalmak nem hagytak nyitva semmitéle lehetőséget a béketárgyalásokra. Hivatalos körökben azt hiszik, hogy a szövetségesek felelete véget vet a közeli békére irányuló reménységeknek. A feltételek sokkal súlyosabbak, hogysen azokat a központi hatalmak megfontolás alá vehetnék.

A Newyork World az entente válaszjegyzékében felsorolt feltételeket olyanoknak tekintti, amelyeket csak Németország és Ausztria-Magyarország teljes összeomlása után lehetne elérni. Az entente feltételeinek súlypontja erkölcstelen, mert Olaszországnak és Romániának olyan területeket akar juttatni, amelyek sohase tartoztak ezekhez az országokhoz. A többi amerikai lapok megrójják a jegyzék nyers hangját, amely olyan, mintha az entente feltételeit Berlinből diktálná. A központi hatalmak ezeket a feltételeket sohasesem fogják elfogadni és a szövetségesek fentartják követeléseiket, nem lesz béke mindaddig, amíg vagy az egyik fél nem győz, vagy mindkettő teljesen kimerülve nem hever a földön.

A Stampa londoni tudósítása szerint Wilson elnök, aki az amerikai nép nagy többségére és a szenátusra támaszkodva nem fogja abba hagyni a béketörekvéseket, semmit sem tesz, mielőtt a négyes entente válaszáat alaposan meg nem fontolja és a válaszhatását a hadviselő és semleges államoknál ki nem tapasztalja.

Vak katonák és egy brutális rendőr.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Vízkeresztkor, e hó 6-án több vak katona a Stefánia-uton hazafelé tartott záróra után a községi iskolába, ahol el voltak helyezve. Egy rendőrposzt, névszerint Lovász Sándor, durván rájuk támadt a békésen ballagó vakokra és azt kiáltotta nekik, hogy miért nem takarodnak haza. Egy vak huszár, — mivel nem tudták, hogy kivel állanak szemben, — megkérdezte, hogy ki kiabál, talán patrullvezető? A brutális rendőr erre, „hogymáskor megismerjél!” kiáltással kétszer arculütötte a vak huszárt. Továbbá kirántotta a kardját és vagdalozni kezdett, majd sipjába fujt, mire több rendőr rohant elő. Egy ápoló, aki a vakok kíséretében volt, elszaladt a közeli iskolába és kihívta a patrullt.

A vak katonák a rendőröktől szorongatva, kétségbeesetten kiáltottak.

— „Segítség! Segítség! Egy látó ember jöjjön ide!”

A patrul végre megérkezett és kiszabadította a szerencsétlen vak katonákat, akik a háboruban, a hazáért vesztették el szemük világát, — a rendőrök brutális kezéből.

Boda Dező dr., budapesti rendőrfőkapitány és a katonaság részéről Vadász altábornagy, a budapesti helyőrség parancsnoka, — az ügyben szigorú vizsgálatot indítottak. A vak katonák egyértelműleg azt vallották, hogy a rendőr minden ok nélkül támadta meg őket.

Vidéki kávéosok a belügyminiszternél.

(Egyelőre nem változik a záróra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapestről jelentik: Ma délelőtt *Berczelly István* képviselő a vidéki városok kávéosainak küldöttségét *Tisza István* gróf miniszterelnök elé vezette. A küldöttségben részt vettek az összes nagyobb vidéki városok kávéosai és azt kérték, hogy a kormány a zárórát Budapesthez hasonlóan, a vidékre nézve is 12 órára tolja ki. Egy miskolci kávéos beszédében utalt arra, hogy az új záróra-rendelet károkat okoz és kellemetlenséget szerez a közönségnek. Ezzel szemben a 11 órai zárórával csak jelentéktelen megtakarítás érhető el pénzben, itálban és élelmiszerekben. A közönségre nézve lehetetlen állapot, hogy színház után sehol sem tud megvacsorázni. Kéri vidéken is a 12 órai záróra életbeléptetését és kéri felhatalmazni a vidéki rendőrségeket, hogy a zárás és nyitás idejét saját hatáskörükben, helyi szempontokat figyelembe véve, állapíthassák meg.

Gróf *Tisza István* miniszterelnök közölte a küldöttséggel, hogy az ügy nem őrá, hanem a belügyminiszterre tartozik. *Sándor János* belügyminiszter beszédében kijelentette, hogy a kormánynak is kellemetlen a polgári szabadságnak és a magánérdekeknek magasabb érdekekből való, szükségszerű korlátozása. De óriási nehézségek vannak a szénellátás terén. Több vidéki gázgyár emiatt beszüntette működését, a fővárosban pedig a gázgyár vezetősége sürgette legjobban a zárórát. Egyelőre szó sem lehet a legújabb rendelkezések megváltoztatásáról, és mindenesetre jóindulattal fogja a kérdést tanulmányozni és a kávéosok ne távozzanak elkeseredetten, mert ugyanez a jóindulat a kereskedelmi miniszterben is megvan, aki szintén főtényező az ügyben. Teljesen igaz,

hogy háboruban nehéz polgárnak lenni, de köztisztviselőnek lenni még nehezebb. A kávéosok megéljeneztek a belügyminiszter válaszát és reményekkel eltelev távoztak.

Jusszupov herceg és Rasputin.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Rasputin meggyilkolásáról mind a mai napig nem érkeztek még Európába hiteles adatok, de az már bizonyosnak látszik, hogy ezuttal osakugyan megölték a csodaparasztot. Rasputint a saját házában kertjében ölték meg a legújabb hírek szerint és ez a ház Jusszupow herceg tulajdona. Azt az autóbilét, amelyben a hullát a Névához szállították, a pétervári legfelsőbb köröknek két fiatal tagja vezette. Ugy hirdik, hogy a cárintimusa egy romantikus összeesküvésnek áldozata lett és egy egész osomó pétervári arisztokrata közt vetettek sorsot, hogy a gyilkosságot ki hajtsa végre. Így lett Jusszupow Félix herceg a tettes.

A herceg még nincs harminc esztendő, az apja Oroszországnak leggazdagabb embere, milliárdos, a cár főhadsegőde, azelőtt moszkvai főkörmányzó volt. Az *Aradi Közlöny* azt már megírta, hogy a fiatal herceg felesége, Iréne nagyhercegnő, a cár unokanővére, Xénia nagyhercegnő leánya és így az anyacárné unokája. A herceg és a felesége, valamint az apja a háboru kitorése idején Németországban tartózkodtak, ahol le is tartóztatták, de *Cecília* német trónörökösne közbelépésére és a császár személyes beavatkozására kiszabadultak és engedélyt kaptak arra, hogy a békekötésig Németországban maradjanak. Ezt a kiméletes és tapintatos eljárást azzal hálálták meg az orosz főurak, hogy becsempesztették magukat a berlini orosz nagykövetség személyzetét föltüntető névsorba. Ezután sikerült nekik Wárnemündén át Dániába szökniük. Angol eredetű szolgáljuk azonban ugylátszik korlátolt eszű ember lehetett, mert a herceg esomagjaival rossz pályaudvarra ment, itt feltartóztatták és a fejedelmi utasok nyolevanót börtöndje még máig is Németországban van.

Mikor a fiatal herceg feleségül vette Iréne nagyhercegnőt, katonatiszt szeretett volna lenni. Huszonnég éves volt, de oly gyenge testalkatu, hogy nem találták alkalmasnak a tiszti pályára. A cár ki akarta nevezni kamarásává, de ezt köszönettel visszautasította és állítólag így nyilatkozott:

— Nem akarok komornyik lenni a saját családomban.

A háboru alatt mégis tiszti rangot kapott, de sohasem volt a harcúterén. Egy ideig betegeskedése miatt a Krimben tartózkodott, de rendszeren pétervári palotájában lakik, amely a legszebb főúri ház az orosz fővárosban. Nincs még tisztázva, hogy miért gyilkolta meg Rasputint, de ugylátszik megfelel a ténynek az a hír, hogy az a tragédia, amely a herceg házában lejátszódott, egyúttal egy házassági drámának is a befejezése. Nem titok, hogy a szent barát az orosz főúri hölgyek körében nagy kegynek örvendett.

Egy másik forrásból eredő híradás alapján azt írta az *Aradi Közlöny*, hogy Rasputint *Furischkiewitsch* дума képviselő ölte meg és ezt arra alapították, hogy a „Fekete százak” szervezetéhez tartozó politikus a дума egyik legutóbbi ülésén Oroszország belső viszonyai-

nak kiméletes feltárása közben a következőképp beszélt Rasputinról.

— A bajoknak egyik főoka azok a titokzatos erők, amelyek Rasputinra vezethetők vissza. A dumának végre fel kell emelnie szavát, hogy beszéljen arról a rettenetes bajról, amely az orosz állam létezését a rothadásig kikezdte. Az utóbbi éjszakakon nem tudtam aludni. Folyton táviratokat, leveleket látok, amelyeket ez az irástudatlan ember majd egyik majd másik miniszternek küld, de leggyakrabban, amint mondják Protopopovnak.

— Miniszter uraim, akiknek nagyobb a kötelességük, mint a mekkora a becsvágyuk lehet, menjenek a cárhoz és mondják meg neki, hogy ez így tovább nem mehet. Ez az önök kötelessége a hazával szemben, ha önök hü alattvalók, ha Oroszország jövője a szivükön fekszik, mert az ország léte elválaszthatatlanul össze van kapcsolva a császári név fényességével. Boruljanak le a cár lábaihoz és könyörögjenek, hogy engedje meg, hogy kivissák a szemét és megmutassák neki a rettenetes valóságot. Könyörögjenek a cárnak, hogy szabadítsa meg Oroszországot Rasputintól és azoktól a nagy és kis titokzatos erőktől, álljon az bármilyen magasan is. Oroszország sorsát nem irányíthatják olyan emberek, akik Oroszországot elárulják s akiknek a keze mindenhova elér, az egyházfejedelmek lakásába és a legkisebb állami hivatalnok szobájába. Meg kell szünnie annak a szégyennek, hogy Rasputin névjegye megvásárolható személyeket a legmagasabb állami állásokba juttasson. Az állam alapjai inogtak meg és Rasputin a mai viszonyok között sokkal veszedelmesebb, mint *Demetriusz* volt annak idején. A cárhoz kell fordulnunk és önök az ő akaratának hivatott végrehajtói, menjenek a főhadiszállásra és kérjék meg őt, hogy ne Rasputin legyen az orosz belpolitikának az irányítója.

VAROS ES MEGYE.

A tűzoltóság fejlesztése. A város tanácsának mai ülésén *Green Nándor* rendőrfőkapitány nagyfontosságú előterjesztést tett. Nem tartozik újságok közé az a szomorú tény, hogy az aradi tűzoltóság nem áll azon a nívón, melyen egy olyan rohamosan fejlődő nagy város tűzoltóságának állni kellene. A régi Arad régi intézménye a mai tűzoltóság, melynek felszerelése avultak már és amelynek személyzete kicsiny és elégtelen. A város törvényhatósági bizottságában számtalanszor sürgették már az aradi tűzoltóság fejlesztését. Ennek a jogos kívánságnak tett eleget *Green Nándor* rendőrfőkapitány, amikor a mai tanácsülésnek beterjesztette a tűzoltóság fejlesztéséről szóló tervezetét. A tervezetben a főkapitány a tűzrendészeti szabályrendelet módosítását ajánlja elsősorban. Javasolja továbbá, hogy a tűzoltóság mai személyzetét, mely mindössze husz főből áll, emeljék fel harminc főnyire. Javaslatait tesz arra nézve is, hogy a szerelvényeket is gyarapítsa a város és pedig egy automobilra felszerelt motoros feckendőt és egy automobil személyszállítókat kellene beszerezni a régi, divatját mult unpraktikus szerelvények kiegészítése céljából. A tanács kiadta a főkapitány előterjesztését a műszaki bizottságnak, mely véleményét fog arra adni. Abban az esetben, ha elfogadják az előterjesztéseket, azokat természetesen csak a háboru után hajthatják végre.

Brusszilov nagy offenzívára készül.

(Az entente új haditervel.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Giornale d' Italia pétervári levelezője írja, hogy az orosz hadvezetőségnek sikerült az orosz hadsereg municiókészletét annyira megerősíteni és a transzportszolgálatot annyira reorganizálni, hogy már a legközelebb nagy offenzíva várható, mely az 1916. évi Brusszilov offenzívához lesz hasonló. A legutóbbi római haditanács gyors megkezdését határozta el az offenzívának. A román vereség s Besszarábia veszélyeztetése arra bírta az orosz hadvezetőséget, hogy az ellenség benyomulását Dél-Oroszországba megakadályozza. Az új offenzívát ismét Brusszilov fogja vezetni, ez okból az összes csapatokat Brusszilov rendelkezése alá bocsátották. Hogy az áttörést hol tervezik, az ismeretlen.

A Corriere de la Sera párisi tudósítója szerint az orosz csapatok Galacnál nem sokáig tanusíthatnak már ellenállást. Ezért Moldvát fel kell adni és az orosz-román határ mögé kell folytatni a visszavonulást. Párisban nem tudják, hogy mi az oka az orosz kormány eme súlyos elhatározásának és ezért nagy elkedvetlenedést és rossz vért szült.

Svájci lapok szerint dacára az entente egyetértő haditervének, számára mégis a nyugati hadszíntér döntő fontosságú. Nagy angol csapatszállítások ujabban már ismét folyamatban vannak, új portugál hadosztályok is fognak érkezni, de a gyarmati csapatok szállítása csak márciusban kezdődhetik. Az angol és francia hadvezetőség mindennek dacára nem tartja valószínűnek a németek egész frontjának áttörését, ellenben tüzérségi tömegek koncentrációjával egyes helyeken az áttörést biztosra veszi.

A Berner Tageblatt írja: Svájc nyugati határán összevont szinesbőrű francia katonák tömege nincs összhangzásban a francia követ ama kijelentésével, hogy a svájci határon nincsenek nagyarányú csapatösszevonások, hanem csak üdülő és pihenő telepeket létesítenek. Koch tábornok Bezangortban, a svájci határon ütötte fel állandó tanyáját és az a körülmény, hogy a franciák itt nagyarányú csapatösszevonásokat folytatnak, nem egyenértékű a Svájc iránt való teljes bizalommal.

Malmöből jelentik: Ideérkezett je-

lentések szerint az Adriai olasz kikötőkben élénk tevékenység uralkodik. A kikötővárosokban csapatszállításokra tesznek előkészületeket. Barriba Thurfey angol admirális vezetésével tengerészeti kiküldöttek érkeztek, akik felügyelnek az előkészítő munkálatokra és azokat irányítják. Nagy csapatszállítások vannak az Adriai kikötők irányában, az ország belsejéből állandóan szállítják a csapatokat. Általános az a vélemény, hogy Olaszország a balkáni hadműveletekből most már erélyesebben veszi ki részét.

Stockholm. A Times jelenti, hogy tegnap Londonban a Downing Streeten fontos minisztertanács volt a hadsereg megerősítése és az általános védkötelezettség tárgyában. A minisztertanácsban részt vettek Lloyd George, Humbertson, Chamberlain, Protero, Rhondea és Hodge. Elhatározták, hogy a hadsereg erősítésére történt rendszabályokat ki fogják egészíteni és minden harmincegy éven alul lévő férfit, ki testileg teljesen alkalmas, aktív katonai szolgálatra fognak behívni.

Fiatalok ismerkedése a háboru alatt.

(Válaszok egy érdekes kérdésre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában egy aradi urileányka: Z. Boriska azt a kérdést vetette fel: — Hogyan és hol ismerkedjenek meg manapság a fiatal leányok és fiatal emberek, miután a háborus élet megölte a farsangot, a bali éjszakákat, a kedves táncos összejöveteleket?

Erre a kérdésre érkeztek az alábbi feleletek:

I.

Igen tisztelt szerkesztő ur! Csak egyes számban írom levelemet, de talán összes velem együtt érző leánytársaim nevében is írhatnám, mert úgy gondolom, hogy akiben nem érzés van, hoztam hasonlóan gondolkozik.

Szomorú időköt élünk, de nem volna szabad még gondolatban sem zugolódni ez ellen, hiszen mit rabolt el tőlünk ez a háboru? A szórakozást? De hiszen kinek jut eszébe szórakozni ilyenkor, amikor egy világ vérben áll? Legfeljebb összerombolta a légvárat, amelyet álmainkban építettünk. Vajjon nagyobb veszteség ért-e bennünket,

akik jövőbelinket csak álomban képzeletünk el, mint azokat az asszonyokat, akik férjüket s azokat az árva gyermekeket, akik apjukat veszítették el?

Nem! — és ezért nem aggaszt az a tudat, hogy nem fog eljönni értünk soha, az a mesebeli királyti, sőt büszkének vagyunk arra, hogy jövőbelinket a hazának szenteltük, tehát nem szégyeljük magunkat, hogy vén leányok maradunk s ahelyett, hogy naponként azon töprengünk, hogy „hogyan lehet vőlegényt szerezni” — dolgozunk s biztosítjuk magunknak a jövőt; — esténként pedig imádkozunk azokért, akik értünk s édes hazánkért küzdenek s haltak meg. Magyarpécse, 1917. január 12. Kiváló tisztelettel: „B. Zsenike”.

II.

Igen tisztelt szerkesztő ur! Január 12-iki lapjában egy igen különös cikket olvastam. Egy fiatal urileány nyugtalan nappalokat és éjszakaiakat tölt el abban a gondolatban, hogy mennyire szeretne s egy ismeretség által oly férfira akadni, ki neki örök életre szóló hűségét esküjével pecsételi meg, sőt tanácsot kér nyúlvánosan arra, hogy a mostani időben hol és hogyan? ismerkedhetne meg egy ilyen férfival.

En is fiatal leány vagyok és talán annyit sem mulattam még, mint e különös probléma írója, de nem zugolódok ezért, nemhogy azon gondolkozzam, miképpen tudnék én ebben a borzasztó időben egy férjet szerezni magamnak! Mert most a férfiaknak nem az a kötelességük, hogy egy nőnek örök hűséget esküdjenek, hanem, hogy királyuknak és hazájuknak szenteljék életüket. De majd ha reánk ragyog a béke ideje, akkor gondolkozhat ilyenek fölött a kedves férjhez menendő urileány, sőt akkor majd tanácsot sem kell kérni, hogy hol és hogyan szerezhetne magának férjet, mert fog erre alkalom kínálkozni éppen úgy, mint ezelőtt, csak persze türelemmel kell várni. Ez a türelem azonban, amint észrevettem, nagyon hiányzik. De gondolja el, hogy mily türelemmel kell várni annak a szegény elesigázott katonai léleknek, ki száz, meg száz veszéllyel áll szemben és annak a fogságban sanyálódó embernek, ki várja, hogy mikor is út a megváltás órája, mikor láthatja viszont kedves hazáját, hozzátartozóit, kiknek képe mindig eléje rajzolódik. Nem mondom, van kivételes szerencsés eset. Van, aki most találja meg élete párját, de keresni az alkalmat erre és türelmetlenül félni attól, hogy „nekem már nem marad”, ez egy egészséges fiatal urileánynak egészen szükségtelen. Én és még több hoztam hasonlóan gondolkozó leányok, várni fognak élettársunkra addig, még elérkezik az az idő, mikor majd e problémához nem kell tanácsot kérnünk. Egy türelmes fiatal leány.

III.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Az Aradi Közlöny mai számában érdeklődéssel olvastam egy cikket, azt, hogy „vőlegényt keresnek az aradi urileányok” s miután a felvetett problémán magam is gondolkoztam, legyen szives megengedni, hogy a kérdéshez, — nem ugyan miut orvosprofesszor, hanem, mint „vőlegény jelölt” magam is hozzászólhassak.

A cikkíró urileányka igazán kedves volt, hogy oly őszintén feltarta a férjhezmenendő urileányok panaszát, akinek jövője tényleg annyira vigasztalan a mai háborus helyzetben a férjhezmenés szempontjából, hogy azzal behatóan foglalkozni kell.

De igaztalanok lennénk akkor, ha a mai háborus válságban csak a leányok szempontjából vizsgálnánk a dolgot, mert a dolog úgy áll, hogy a háboru nemcsak az urileányok részére csökkentette az ismerkedés lehetőségét, de a fiatalembereket is megiehetősen elzárta attól, hogy az ugynevezett úri családokkal és azok eladó leányaival megismerkedhessenek.

Mindkét nemű fiatalok közt meg van a vágy, a társadalmi összeköttetés intenzívebbé tételére. A kérdés már most csak az, hogy a háboru előtti mulatságok, balak, piknik, eimarádása folytán hogyan kellene a fiatalok ismerkedését előmozdítani.

Hogy ezt elérhessük, két ut áll előttünk. Vagy eltekintünk a háboru okozta rendkívüli viszonyok folytán bizonyos társadalmi formáktól és megengedjük a leányoknak az ugynevezett utcai ismeretségeket is, vagy pedig az eddigi társadalmi formák megtartása mellett igyekezünk a leányok és fiatalemberek közti ismeretségek előmozdítására.

Ami az első megoldási módot illeti, azt maguk a jól nevelt urileányok sem tartanák elfogadhatónak, mert ez ellenkezőnek nemcsak a józansággal és neveltséggel, de a jobb társadalmi körök igazán helyesíthető konzervatív fellegásával is. Sőt még célravezetőnek is alig mondható, mert ha egy leány egy fiatalembernek már az utcán megengedi azt, hogy vele ismeretséget köthessen, az illető vajmi ritkán fogja őt annyira becsülni, hogy feleségül is vegye.

Marad tehát az ismeretségek létrehozására, a másik mód, hogy t. i. az eddigi társadalmi formák betartásával kell az ismeretségek kötését a mai háborus helyzetben is előmozdítani és mondhatnám, — intenzívebbé tenni. Már most csak az a kérdés, mi uton, módon?!

Az ismerkedést nézetem szerint egyedül maguk a leányos szülők mozdíthatják elő azáltal, hogy a háboru alatt sem zárkoznak el minden társadalmi élettől és lehetővé teszik a fiatal embereknek azt, hogy leányukat családi körben felkoreshessék.

Evégül egyes ur családok fogadónapokat vagy összejöveteleket tarthatnának, melyekre minden nagyobb traktamentum nélkül szívesen láthatnak nemcsak ismerős fiatal embereket, hanem mindazokat, akiket ugyan előzőleg nem ismernek, de akik társadalmi állásuknál fogva az illető családok társadalmi köréhez tartoznak. Hiszen majd mindenki családapának van egy két legényember ismerőse s ezek után nem nehéz összeállítani azok névsorát, a kikre az egyes családok reflektálhatnak. Attól nem kell tartaniok, hogy az így meghívott fiatal emberek nem fogják örömmel megragadni az alkalmat, hogy maguknak az ugynevezett jó társaságha való bejutást lehetővé tegyék.

Azonkívül a leányos papáknak a kávéházban, hangversenyen és színházban kell megragadni az esetleges alkalmat, hogy fiatal ember ismerőseit kellőleg észrevegyék. és őket alkalomadtán a mamáknak és leányoknak bemutatassák, a többi azután már a fiatal ember dolga, hogy megragadjon az alkalmat az ismeretség fenntartására.

Összefoglalva a mondottakat, a leányos papáknak és mamáknak kell több alkalmat adni a fiatal embereknek arra, hogy leányaikkal megismerkedhessenek és nem a véletlentől, vagy a fiatalok élelmességétől kell várni azt, amit maguk a papák és mamák is éppúgy szeretnének létrehozni, mint férjhezmenni vágyó leányaik s csupán tulzott szerénységből, vagy nemtörődomségből hallgatnak.

Igen tisztelt szerkesztő urnak maradtam kiváló tisztelettel készsége hiva: „Egy fiatal ember.”

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Vasárnap délután fél négy órakor, mérsékelt helyárrakkal: *Csokoládé Katona*, először.

Este 8 órakor rendezés helyárrakkal: *Egyszer volt... operett.*

Hétfőn: *Zsuzsi*, paraszt vigjáték.

Kedden: *Három a kis lány*, operett.

Szerdán: Ujdonság, először: *A csillagok bolondja*, operett.

Csütörtökön: *A csillagok bolondja*, operett.

Pénteken: *A csillagok bolondja*, operett.

Szombaton délután fél négy órakor mérsékelt helyárrakkal: Ifjúsági és népies előadás: *Magnus Miska*, operett.

Este fél nyolc órakor, rendezés helyárrakkal: *Lyon Lea*, szimfónia.

Egyszer volt...

(Énekes játék 4 felvonásban. Írták: Bernauer és Sehanzer, zenéjét szerezték: Kalló és Bredschneider. — Repriz.)

A nyári színházban már egyszer volt szerencsénk ehhez az énekes játékhoz s akkor elmondottuk a véleményünket. Ez a vélemény — mely bevalljuk: nem volt kedvező — nem változott meg azóta. De akkor még megvisszagtatt bennünket a darab címe s mi a sugaras nyári időben jóvialisan mondhattuk: — Eh! egyszer volt... egyszer ilyen is volt... egyszer ilyen is lehetett!... De minek volt most — másodszer kérdezzük mélabusan, mikor a színházunk repertoárja tele szebbnél szebb reprizekkel és nagyszerű ujdonságokkal?

De ezt a tarka-barka darabot igazán megmentette a mi derék színészgárdánk játéka. Mintha csak érezték volna, hogy most nekik kell a darab gyengeségeiért kárpótolni a közönséget: mindnyájan jókedvvel és teljes ambícióval játszottak. Horváth Mici, Járai Böske, Barics és Járai úgy énekeltek, mintha egy premier sikere függene tőlük, Győző úgy karakterizált, Várnai pedig úgy tréfázott, mintha összebeszéltek volna, hogy melyikük fog több

örömet szerezni a közönségnek. De jók voltak a többiek is: *Blidar* Vali, *Benkőné*, *Kertész* s a publikum az ő eleven szimpatikus játékukért megbocsátotta a szerzőknek azt, hogy négyen szövetkeztek ennek az énekes játéknak az elkövetésére. Z. A.

* Az aradi írók és művészek február 3-iki nagy művész-estélyére nap-nap után a legszorgosabb munkával készül a rendezéssel megbízott szervező bizottság. Az estélyen szokatlan, eredeti formában mutatkozik be Arad közönsége előtt a festők, szobrászok, írók, színészek, zeneszerzők egész tömege s a színes, változatos képek, melyeket a hallgatóság elé akar állítani a rendezőség, feledhetetlenné fogják tenni Arad művészi életében február 3-át. Az estélyt, az első terv szerint, a kulturpalotában óhajtották megrendezni a bizottság s csak amikor az előadandó számok kereteinek megállapítása szükségessé tette a meleg, intímabb környezetet, tért el a bizottság eredeti tervétől s választotta a színházat. Így kihasználva a színpad által nyújtott összes előnyöket a rendezőség minden bizonnyal módot fog találni arra, hogy a várakozásnak megfelelő dolgot nyújtson Arad közönségének. Igaz, hogy a színháznak hátránya is van. Az, hogy kevesebb ember nyer benne elhelyezést, mint a kulturpalota nagy termében. Kétségtelenül fontos ez akkor, amikor az estélyt jótékony célra rendezik. A Zita ágyalapítványt és a háboruban megrokkant írók és művészek segélyező alapját azonban károsodás még sem éri, mert az estélyen munkáikkal résztvevők a nemes elők javára lemondottak honorálásukról. A rendezőség számolva azzal, hogy tizenegy órára nem tudja befejezni estélyét, Arad város főispánjától a záróra meghosszabbítását kérte.

* A színház hírel. A jövő hét érdekességei. A jövő hét játékrendjét két dolog teszi különösen érdekessé. Egyik Lehár Ferenc esilógó, szép zenéjű operett ujdonsága, a *Csillagok bolondjának* bemutatója, amellyel a személyzet teljesen elkészült, a másik pedig Bródy Lyon Leának felújítása. A *Csillagok bolondja* színes, fordulatos meséje és pazar zenéje, előre is biztosítja a sikerét az operettnek, melyben a társulat elsőrendű tagjai vesznek részt s a hét három napját tölti be. Szerda, csütörtök és pénteken. Lyon Lea pedig szombaton este kerül színre, a címszerepben Harsányi Margittal, aki először játsza e szerepet Arádon. Lyon rabbi Várnai Jenő marad, ugyszintén a többi szereplők is. A hét többi napján a *Zsuzsi* paraszt vigjáték és *Három a kis lány* kitűnő operett tölti be egy-egy előadással. Szombaton délután ifjúsági és népies előadásul, a legnépszerűbb operett, a *Magnus Miska* kerül színre a már ismert főszereplőkkel, Sz. Rontai Boriska, Horváth Mici, Győző Alfréd, Barics Gyula stb. Az összes előadásokra jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál.

* Az Aradi Élet legújabb száma Fehér Imre ezredesnek, a harminchármasok köslelkü parancsnokának fényképét és a haretérről küldött üdvözlő sorait közli a címlapon. Csupa aktuális, érdekes közlemény, kitűnő tréfák. Gallertné Martini Hilda hangulatos szép versei, humoros apróságok, a jövő heti operett-ujdonságnak: *A csillagok bolondjának* sláger énekszámai, aktuális fényképek tartják a Bruckner Lajos szerkesztésében megjelenő esinos kiállítású hetilapot, amely közli a színház és a mozika egész heti műsorát, színlapjait és a színdarabok leírását. Előfizetési ára negyedévre 3 korona 60 fillér, egyes szám ára 30 fillér.

* Kölsönkönyvtár. Ujdonságok *Kerpelnél*.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékhelyiség)	— — — — 161
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 15.

Százereket csalt ki egy bankártól az al-ezredes.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Genfből jelentik: A párisi rendőrség nagystíliú szélhámosról rántotta le a leplet. Egy Veillot nevű francia bankárnál, aki összeköttetésben van a francia vasipari művekkel, megjelent egy napon egy hadbíró-ezredes, aki Garnier néven mutatkozott be neki. Bizalmasan közölte, hogy a hadügyminiszterium a montpellier-i ujonnan alakult lövedékgyárat hajlandó állami támogatással tovább fejleszteni. A hadbíró-ezredes kész terveket mutatott be, melyeket, mint bizalmasan közölte Veillottal, a hadügyminiszterium egy osztályfőnökötől szerzett meg, aki neki bizalmas barátja és akitől a dolog elintézése függ. A bankár tárgyilagosan becsátkozott a katonás föllépésű, jó modoru emberrel, aki közölte azt is, hogy az illető osztályfőnök bizonyos ellenszolgáltatás fejében hajlandó rövidesen elintézni az ügyet.

A bankár látta, hogy itt milliókról van szó és a háboru alatt nem egy hasonló látogatója volt, hajlandónak mutatkozott a dologról tárgyalni, de csak az illető osztályfőnökkel. Az ezredes erre kijelentette, hogy majd közli vele, hogy az osztályfőnök mikor fogadjon a hadügyminiszteriumban. Ez egészen plauzibilissé tette a dolgot.

Másnap közölte az ezredes a bankárral, hogy az osztályfőnök, Ch. ur, este nyolc órakor fogadjon a hadügyminiszteriumban levő hivatalában. Az ezredes elkísérte. Valóban a hadügyminiszteriumba hajtottak, ahol nem tűnt fel a permanens munka folytán a késői látogatás. Annak rendje és módja szerint egy pompásan berendezett szobába vezette az ezredes a bankárt. Megegyeztek ötszáz ezer frankban, melynek első felét azonnal kifizette, a második felét pedig a vasművek kitéjesztését engedélyező okirat napján volt esedékes. A bankár, mint ki dolgát jól végezte, hazament. Várt.

Amikor eltelt két hét, aggódni kezdett és fölment Ch. urhoz a miniszteriumba. Ekkor derült csak ki, hogy a bankár családja áldozata lett, mert Ch. osztályfőnök egészen más valaki volt, mint akivel ő beszélt. Az osztályfőnök semmit sem tudott a manipulációról. Jelentést tett a rendőrségnek, amely elfogta az al-ezredes Meyer borügynök szemlélésében. Büntetését nem sikerült kinyomozni. Kiderült az is, hogy a hadügyminiszterium szolgálai ártatlanok és nem tudtak arról, hogy a hivatalos helyiségekbe szélhámosok fészkeltek be magukat.

Az ötödik hadikölcsön fényes sikere.

Budapestről telefonálja tudósítók: Az ötödik hadikölcsön jegyzésének végösszege az aláíróhelyek nagy száma folytán még egész pontosan nem állapítható meg, de a hivatalos, aláírási helyek részéről a pénzügyminiszteriumnál eddig történt bejelentésekből kitűnik, hogy az ötödik hadikölcsön-jegyzés eredménye hozzászámítva a hatszázmillió öt és fél százalékos állami pénztári jegyeket, amelyeknek az ötödik hadikölcsön alkalmából való fix átvételre a pénzügyminiszterium az állami hitelműveleteket rendszeresen lebonyolító budapesti és bécsi bankokkal már megállapodást létesített, meghaladja a kétezerháromszáz millió koronát, és ezzel tulszárnyalja az összes eddigi jegyzések eredményét.

Mit várnak a németek IV. Károlytól?

(Egy tanár fantazmagoriál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A németországi egyetemek kiváló jogtudósai között nem egy foglalkozik manapság tudományának olyanforma felhasználásával, amely enyhén szólva *jövendőmondásnak is beillik*. A háború és nagyszerű eredményei új perspektivákat tárta föl s új lehetőségeket nyitottak meg a jövőre nézve s a német tudósok nem volnának sem németek, sem tudósok, ha a kínálkozó alkalmat ki nem használnák s a tudomány módszereit az elkövetkezendő eshetőségekre már most nem aplikálnák. A német tudósok előtt is érdekes probléma Ausztria-Magyarország jövője. Az entente hatalmak békefeltételei között hol nyilván, hol rejtve mindenkor ott van Ausztria-Magyarország szétdarabolásának gondolata. Entente feltételek szerint mi vagyunk az a kő, amelylyel az összes éheselet ki lehet majd elégíteni. S hiába mutatta meg az osztrák-magyar monarchia e háború folyamán annyiszor, hogy különböző nemzetiségű államot is egytől kötözhet egy magasabbrendű gondolat mely bátorságot és vitézseget is kölcsönözhet karonának: az entente mindmáig nem változtatta meg ezt a neki oly annyira kedves gondolatot. Természetes, hogy a dolgoknak ilyen állapota élénken foglalkoztatja a német államjogászokat és nemzetgazdákat is, akik közül *Prettner* Agost berlini privát docens s neves szakíró a következő elméletuttatásban írja le Ausztria-Magyarország jövő alakulását:

1967-ben vagyunk. A világháborúnak, mely egykor megverta egész Európát, sőt az összes világrészeket is, ma már régen vége van. A térkép megváltozott, új vonalak keletkeztek rajta, melyek a nemzetek új alakulásának folyamatát jelzik.

Egy professzor így beszélt a berlini egyetem nagy auditoriumában a figyelő hallgatóságnak:

— Az energiák túlfeszültsége, az állandó féltékenykedés végül is katasztrófára vezetett, mely Európát 1914-től 1917-ig alapjában megrendítette. Kortársaink közül azon kevesek, kik e nagy eseményeknek tevékeny tanúi voltak, bizonyíthatják, hogy a két európai államnak, Németországnak és Ausztria-Magyarországnak, melyeknek szétrombolását elhatározták, mily nehéz volt a hatalmas ellenségeket eszlődársra binni.

Ellenségeink könnyű munkát reméltek, míg végre gonosz kezdeményezésüktől letörve és szegényen állottak el s el kellett ismerüniök a határaikon messze, belül álló központi hatalmakat. Két dolgot látott akkor a világ bámulattal. Először is: a nagy Bismarck államformája hatalmasan bevált. Ez még könnyen érthető volt, hiszen csaknem kizárólag tiszta német népeket zárt magába, noha ilyen haditechnikai teljesítményre sem mások, de ön-maga sem hitte magát képesnek. A nagyobb esoda azonban az osztrák-magyar monarchia volt. Ez az állam ebben az időben magabafoglalta, szerfölött összekuszált viszonylatban Európának három fő néptípusát s a magyarokban és románokban még külön típusokat is foglalt magában. Az akkori Ausztria-Magyarországban már egy további magas állami fejlődéstorma magja szunnyadt, amely tökéletesen kiépítve, a huszadik században kapta meg végleges formáját. Ausztria-Magyarország bebizonyította, hogy az államjog s népek sokfeleségét is összetudja tartani

ha szabad fejlődésükre elég hely és elég alkalom áll rendelkezésre.

— Természetesen ehhez a fejlődéshez és a fejlődés betetőzéséhez egy Bismarck nagyszerű államférfiúi tevékenységére és így *új, tetterős uralkodóra volt szükség*, hogy ez a harmadik magas fejlődésű államforma az akkori alapvonalakból kiemelkedjék, hogy nekünk egy egyesült Közép-Európát ajándékozzon, amely mint egykor Bismarck Németországa, a béke oltalmazója volt. Ez most még fokozottabb mértékben a belső erejénél fogva nemcsak a béke vára, hanem a legegyszerűbb hid, mely Azsia felé vezet. A nagy világégés hiábavaló lett volna s hiábavaló a drága vér áldozata, ha mindez az európai emberiség hatalmas továbbfejlődéséhez nem vezetett volna, ha mi maiak ennek a világrengésnek nem köszönhetnénk ezt a harmadik magasfejlődésű államformát, amely a népesirák szabadságának oltalmazása által zárt egységbe kovácsolta népeit s a művelődés szabadságával, munkával és jóléttel képessé teszi őket a további beláthatatlan magasságu fejlődésre. A mi „Közép-Európai Egyesült Államunk” az államférfi építőművészet mesterműveként áll előttünk. Mi meglepetéssel és boldogan látjuk ebben az államban a Bismarck gondolatának továbbfejlődését. Bismarck gondolata: a nemzeti, államegység volt, amely a „Közép-Európai Egyesült Államokban” népi államegységgé fejlődött. S Oroszország, mely a nagy háború megfeszítőjeként szerepelt, adta voltaképpen 1914-ben a lökést ez utolsó fejlődéshez, amely ellentétben Oroszország gondolatával, a külön álló szláv népek összes kívánságainak teljesüléséhez vezetett.

Örökre halhatatlan azoknak az államférfiaknak az érdeme, akik a négyvilkolás végével, értették a módját annak, hogy a népi államszövetséget úgy csinálják meg, amint azt mi ma látjuk. A német birodalom ma az „Osztrák”-császársággal szorosan egybekapcsolatlan áll. Osztrák császára mint Ausztria királya német s német néptörzseinek feje, egyszersmind német birodalmi szövetséges fejedelmé, a mi német császárnak mint Posen uralkodója az Osztrák-császárság szövetséges fejedelmé. Így látjuk mi a két nagy birodalmat egymásba kapcsolatlan, mint két egymásba fonódó félkör rajzát. Osztrák császára mint 1867 óta Magyarország királya, most épen úgy királya Lengyelországnak, Csehországnak és Horvátországnak. Az Osztrák-császársághoz tartoznak, továbbá mint szövetséges államok a Balkán hatalmasan megnövekedett királyságai, nemkülönben a nagyhatalmi állásnak örvendő nemes Törökország is.

Mindez csak álom, jelenti ki Prettner Agost tanár ur s mi, akik ezt az utópisztikus fejtegetéseket elolvastuk, mosolyogva mondjuk Prettner urnak, hogy csak hála Istennek, mert anélkül, hogy mi is utópisztikus jövendölésekbe bocsátkoznánk, minden alapl nélküli s államtudományi rezon nélkül való fejtegetéseknek tartjuk a német professzor elképzelt Középeurópai Egyesült Államát, amely már csak azért sem lehetne életképes, mert Prettner ur kidobta a fejlődésből azokat a momentumokat, melyek nélkül igazi evolúciót el sem tudunk képzelni: az évezredek tradícióit. A tradíciók a fejlődésnek igazi bázisai. Ezek alkotják a humuszt, amelyből a fejlődés magva kalászába szökken és

magot érlel. Annyiban azonban érdekes ez a német szempontból megindított fejtegetés, hogy megmutatja nekünk a titokban rejtőzködő német álláspontot, amelytől természetesen a mi kívánalmaink messzire esnek.

El akarja költeni a tanács az üzemek tartalékjait?

(A városi költségvetés hiányai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Több ízben beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy a város 1917. évi költségvetése nemcsak azért készül el nehezen, mert a háborús viszonyok a számvevőség munkáját megnehezítik; hanem egész őszintén be kell vallani, hogy mindenki fél a városházán attól, hogy a törvényhatóság elé lépjenek a büdzsével és ezért szinte örülnek, hogy formális okokat tudnak a késedelem indokául felhozni.

Megirtuk, hogy a város háborús kiadásai oly horribilis összegekre emelkednek, hogyha potadóval akarja a város szükségleteit fedezni, akkor legalább 120 per centre kell azt emelni. Ez nem lehet sem a tanácsnak, sem a törvényhatóságnak a célja, ez nem városi politika, ez a esődhöz vezető utnak a kimposása.

Az Aradi Közlöny olvasói tudják már, hogy mi ennek a helyzetnek az orvossága. Ismertettük több ízben *Kilényi* János számvevőnek a tervezetét, amely a legigazságosabb adóval: a telekérték emelkedés megadóztatásával óhajt ezen a komoly bajon segíteni.

A múlt évek szokásának megfelelően, most is, mielőtt a költségvetés a hármass bizottság elé kerülne, a tanács, illetve az ügyosztályok vezetői ma összejöttek *Lócs* Rezső polgármester-helyettes elnökele alatt, ahol a főszámvevő bemutatta a készülő költségvetésnek főbb adatait és arra a konklúzióra jutott, hogy újabb jövedelmi források nyitása nélkül oly horribilis módon kell a potadót emelni, hogy az a város fejlődését évtizedekre megakasztja és úgy az ipart, mint a kereskedelmet súlyosan bilincsekbe veri. A maga részéről a legigazságosabbnak és a legcélravezetőbbnek a telek-érték emelkedési adót tartja és ajánlja melegen a bevezetését. Ismertette továbbá több vidéki városnak már befejezett jövedelem szaporítási akcióját, amely vigalmi, látványossági, kártya, pezsgő és más e fajta adókban jutott kitejézésre.

Ezután az ügyosztályok vezetői előterjesztették a maguk büdzsétjüket: hogy osztályuknak mi a jövő évi szükséglete. Az előterjesztéseknél az az elv domborodott ki, hogy a szükségletekből, ép a háborús viszonyokra való tekintettel, senki sem engedhet el semmit és mindazok a szükségletek, melyek a költségvetésben tavaly is megvoltak, idén is okvetlenül szükségesek. Ma csak a szükségleteket tárgyalta a bizottság és hétfőn vészi tárgyalás alá a költségvetés fedezeti részét. Azonban már most felmerült az az idea, hogy nem lehetne-e a városi üzemek tartalékolt jövedelmeit: a városi jég-gyár, a vízvezeték és a lóvasut tartalékolt jövedelmeit, a költségvetésben fedezetként beállítani. Ez azonban kétségtelenül nem könnyű dolog, mert a közgyűlés több ízben határozatilag kimondotta, hogy a városi üzemek tartalékolt összegeit *tedezeti célokra felhasználni nem lehet*.

Romániának nem kell Ferdinánd király

(Szerbiát jól megvédte Oroszország.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A Handelsbladed bukaresti levelezője felekezte Carp Pétert, akinél nagy társaságot talált együtt, az ősz politikus barátait. Carp vonakodott politikai ügyekről beszélgetni, barátai azonban beszélgetés közben elmondták, hogy Románia jövőjét úgy képzelik, hogy Románia később, más király uralkodása alatt független ország maradhat, Dobrudsát, sőt valószínűleg Oláhország egy kis részét át kell engedniük, sőt talán Oroszország is megtartja moldvai darabját. Meg kell szabadítani Romániát a liberálisok, Bratianuk és Take Jonescuk uralmától, s a konzervatívoknak csatlakozást kell keresniük a központi hatalmakhoz. Szerencse, hogy több százezer román már hadifogságban van és ezeknek kedvezőbb helyzetük van, mint azoknak, akiknek Oroszországba kellett menekülniük. Legokosabb volna, ha Románia mielőbb békét kötne a központi hatalmakkal, ideiglenes kormányt neveznének ki és a hadifegyvereket felfegyvereznék, hogy az oroszokat teljesen kiűzzék az országból.

Pétervárról jelentik: A szerb-orosz egyesület ülést tartott, amelyen Kovajevszky elnök kiemelte, hogy Oroszország kevesebbet tett Szerbiáért, mint Franciaország és Anglia. Belies szerb tanár hosszú beszédben panaszkodott, hogy mikor az új magyar királyt megkoronázták, egyszerre mind Horvát-Szlávon és Dalmát országok, valamint Bosznia és Hercegovina királyává is megkoronázták és ezzel megelőzték Szerbiát, mivel ez országokat Szerbia uralma

alatt akarták egyesíteni. A központi hatalmak azonban ebben a kérdésben épúgy megelőzték Szerbiát, mint ahogyan az egész entente-ot is a lengyel kérdés megoldásával. Zemonics odeszszai szerb főkonzul a szerb nép pusztulásáról beszélt. Az egész világ csak Belgiummal törődik, a szerbekre senki sem gondol, az ő nyomorukkal és pusztulásukkal nem törődnek. Banzirev herceg, a kormány képviselője, kijelentette, hogy a szerb nép nem fog elpusztulni, gondoskodni fognak a szerbekről. Barnabás szerb püspök közbejött:

— Miért nem vette a duma védelmébe Szerbiát?

Banzirev herceg kijelentette, hogy erre is sor fog kerülni, de akkor az oroszok maguk is a pusztulás szélén állottak.

Pétervári körökben hetek óta izgatottan tárgyalják Buchanan angol nagykövet beszédét, amelyet az igaz oroszok egyesületének ujévi ünnepén mondott: „Mikor első háborús beszédemet tartottam — mondotta a nagykövet — nem gondoltam azt, hogy a háború ilyen sokáig húzódjék. Erélyesen állást kell foglalnom az ellen, mintha Anglia nem vette volna ki részét a háborúból. Angliának köszönhető az, hogy a német militarizmus ma nem terjed ki egész Európára. Nem jósolhatom ugyan meg, hogy mikor érkezik el a győzelem órája, de az bizonyos, hogyha az egész orosz nemzet idejében felismerte volna a helyzet komolyságát, a háborút már régen be lehetett volna fejezni.

Görögország panasza

Wilsonhoz.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

A Reuter ügynökség jelenti: Balfour angol külügyminiszter nyilatkozatában megerősölte azt a híresztelést, mintha az entente elejtette volna Venizeloszt. Balfour kijelentette, hogy Venizelosz Görögország igaz érdekeinek elismerésével olyan nagy érdemeket szerzett, amelyeket soha nem lehet elfelejteni.

Athén. (Hivatalos.) A görög kormány válaszjegyzéke Wilson elnök jegyzékére így hangzik: A görög kormány az Egyesült Államok elnökének jegyzékéről, amely a háború befejezésére irányul, örömmel vett tudomást, és kijelenti, hogy az elnök jegyzékében foglalt garanciák, melyeket mindkét hadviselő fél megadni tartoznak, az összes államok jogainak és biztonságának megóvására elegendők lennének. Ezt különösen Görögország érzi, amely dacára, hogy semleges ország, nem vonhatta ki magát a hadviselők közt való ellenségeskedés közvetlen és kártékony hatásától. Ebben a pillanatban flottájától megrabolva, majdnem teljesen lefegyverezve, országunkat mesterséges forrongás nyugtalanítja, amely forrongás hasznát huz az idegen megszállásból. Idegen blokádnak e békés lakosságot éhínségnek teszi ki, mindamellett az ország azon fáradozik, hogy semleges maradjon. Ennélfogva örömmel sietne ugyan csatlakozni Wilson elnök lépéséhez, de nem volna képes arra, hogy a hadviselők egyik csoportjával érintkezzen, míg a másik csoporttal szemben várnia kell annak kivétel nélkül nehézségek megoldására, melyek je-

lenleg Görögország helyzetén uralkodnak. Így a görög kormány szíve mélyéből kívánja az elnök lépésének sikerét és késznek nyilatkozik olyan akcióban, mely a tartós béke megteremtését, az összes államok jogát, szuverenitását, függetlenségét garantálja, mindenkor résztvenni.

Izvolzskyt kitessékellik

Párisból.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A „Petit Journal” jelenti, hogy a cár az elhunyt Benckendorff londoni orosz nagykövet helyére Sassonovot fogja kinevezni.

Kopenhágából jelentik: Ideérkezett jelentések Pétervárott általánosan úgy tudják, hogy Sassonov nemsokára ismét a külügyminisztérium élére kerül.

Londoni jelentések szerint az entente római tanácskozásának kinos előzményei voltak. A párisi és pétervári kormányok közt két héten át folytak táviratváltások arról, hogy kit küldjenek Oroszország meghatalmazottjaként Rómába. Briand azt kérte, hogy Szassonovot küldjék. Pétervári kormánykörök azonban sokkal egyszerűbbnek tartották, ha a párisi orosz követ, Izvolzsky megy Rómába. Es noha a francia kormány hevesen ellenezte, mégis Izvolzsky képviselte Oroszországot a római konferencián. A közvélemény már régóta tárgyalja azt a feszült viszonyt, amely Izvolzsky, Briand és Cambon francia külügyminiszter között fennáll. Ez a feszült viszony egyik

vódássá fajult a római tanácskozáson, amikor a délnyugati harcéri eseményeket és a harcéri terveket vitatták meg. Heves vitatkozások voltak Izvolzsky és a francia kiküldöttek között. Általánosan úgy tudják, hogy Izvolzsky-nak visszahívását kéri a francia kormány és egyúttal javasolni fogja azt, hogy kívánatosnak tartaná, ha helyébe Szassonovot küldenék.

MOZGOKEP SZINHÁZ.

* **Szent földön.** (Franceska Bertini filmsorozat IV. az Urániában.) Ma mutatja be a színház utoljára a Franceska Bertini sorozat negyedik részét, melyben alkalma van a művésznek ragyogtatni tudását, tehetségét. Ez a nagyszerű film, mely a pártatlan művész eddig elért sikereinek koronája, mindenben művészi, csodás rendezése, tiszta fotográfia, mintegy bizonyítéka a film technika haladottságának. Egy szereelmes leány szerepét alakítja a művész, kitől a sors távolítottja szerelmét s így a szép nő élete nem egyéb szenvedés és keserűség, míg végre a sok csalódás után felvirrad számára az öröme és boldogság hajnala. Nincs még egy színész, ki így természetesen tudjon játszani, mert Bertini nem pöszöl, ő ugyanis megnyerte a közönség rokonszívét ő természetes és amellett művész. A közönségnek csak az ő neve kell, s már tudja, hogy egy kitűnő művészi eseményben lesz része. — „Yvonne” Franceska Bertinivel, az Uránia legközelebbi szenzációja.

* **A nábob felesége az Apolló vasárnapi műsorán.** A rossz időjárás ellenére pénteken és szombaton beláthatatlan embertömegek hullámoztak az Apolló-színház előtt. Az idei szezon egyik legszebb és leggrandiózusabb drámai filmje: A nábob felesége vonzott két napon át ezer és ezer embert az Apollóba, amelynek tágas nézőtere ez alkalommal is szüknek bizonyult. A megkapó meséjű nagyszabású drámai film vasárnap megy utoljára az Apollóban s ugyszintén utoljára kerül vetítésre a koronázási fölvtételek második része is.

* **Társadalmi dráma az Apollóban.** Hétfőn új műsort mutat be az Apolló-színház. A fátum című 3 felvonásos társadalmi dráma kerül bemutatásra, amely az életből merített érdekes meseszövevével és művészi kiállításával bizonyára nagy érdeklődést fog kiváltani. Az előadások ismét a régi rend szerint 5 órakor kezdődnek.

* **A munició király vasárnap az Erzsébet mozgószínházban.** Amerikai kép, amely meggyőzően hirdeti, hogy becselenség, amit kalmárlelkű amerikaiak művelnek, hogy ők azok, akik a háborút meghosszabbítják; sok száz hajórakományu municiót indítanak el pont az entente államok számára, ez már magában véve is szenzációs esemény, ez az önbeismerés, ez a tükrömutatás, hogy „ismerd meg önmagadat.” Az amerikai film azonkívül rólunk szól, amerikai testvéreinkről, ők azok, akik a gúgós, embervéren szerzett milliárdokat egymásrahalmozó Krószert a jobb belátásra térítik. Ilyen szívünkhöz szóló háborús képet aligha készítettek még. Mellettünk agitál, a mi igazunk mellett, holott Amerikában készítettek, az újvilágban, amely sokszor mutatta meg, hogy mily másként érzelmei a semlegességet, mint azt a becselenség diktálná.

* **Minden csütörtökön este 6 óráig szenzációs műsorok az Erzsébet mozgószínházban.**

* **„Carr detektív”-sorozat szenzációs legközelebb az Erzsébet mozgószínházban.**

AZ „ARADI KOZLONY”

már a kors reggel 6 órákban kapható minden nagyobb papírhirdetőkészletben és délhelyzetűekben is. Egyes szám ára 12 fillér

Nem lehet az ententetal békéről beszélni

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Berlin. A Wolff-ügynökség a császár követhető felhívását közli:

Nagyfőhadiszállás 1917. január 12. A német néphez! Ellenségeink levetették álarukat. Előbb gunyosan és képmutató szavakkal, a szabadságszeretet és az emberiség jelszavaival utasították vissza becsületes békeajánlatunkat. Az Egyesült-Államoknak küldött válaszukban ennél tovább mennek és oly hódító vágyat árulnak el, amelynek gyalázatosságát a rágalmozó megokolás fokozza.

Az ő céljuk Németország leigázása, a velünk szövetséges csapatok megsemmisítése, Európa szabadságának lenyűgözése, a tenger szabadságának ugyanazon iga alá való hajtása, amelyet most Görögország fogcsikorgatva visel. Amit azonban harminc hónapig tartó véres harcokban és lelkiismeretlen gazdasági háborúval nem érhetek el, azt a jövőben sem fogják elérni soha. Dicsőséges győzelmeink és az a vaskeményesü akaraterő, amellyel harcoló népünk az ellenséggel szemben és otthon viseli a háborúnak minden fáradságát és szenvedését, kezességet ad nekünk aziránt, hogy szeretett hazánknak a jövőben sem kell félni semmitől...

A magas lánggal fellobbanó felháborodás és a szent harag minden német férfi és nő erejét megkésztetzi akár harcban, akár munkában, vagy pedig áldozatkész türelemben szolgálja a hazát.

Az Urísten, aki a szabadságnak ezt a felséges szellemét vitéz népünk szívébe beleoltotta, teljes győzelemre segít bennünket, hűség és sok viharban kipróbált szövetségeseinkkel együtt, az ellenség hatalmi éhségével és megsemmisítési vágyával szemben.

Vilmos.

Berlin. A rajnai tartományi gyűlésben kimondották, hogy az ententének Wilson jegyzékére adott válasza után nem szabad többé békéről beszélni, mert most már bizonyos, hogy ki kell erőszakolni a békét. Egy harctérről visszatért képviselő beszédében kijelentette, hogy az entente válasza a csapatok harci kedvét mindenütt megerősítette.

Kopenhága. Az Egyesült Államok kormánya visszahívta kopenhágai követét. A Frankfurter Zeitung értesítése szerint az Egyesült Államok összes akkreditált követeit vissza fogja hívni, hogy érintkezésbe lépjen a hadviselő államok szándékainak kitudása végett.

Berlin. Illetékes helyen az a vélemény alakult ki, hogy Wilson jegyzékére adott entente-válasz a békefeltevételekre vonatkozó része miatt kizárja a további tárgyalásokat. Az entente e jegyzékkel világosan kimutatta, hogy nem akarja a békét és csak megerősíti ezzel eddigi elutasító magatartását.

A Manchester Guardian írja: Mi még mindaddig azt hittük, hogy a béke jönni fog. A szövetségeseknek legyőzhetetlenségük mellett is figyelembe kell venniük az ellenség által teremtett pillanatnyi európai térképet, de az ellenségnek is gondolnia kell a gyarmatokban szenvedett területvesztéseire. Így nem lesz lehetetlen

a törvényen és jögon nyugvó békének felépítése.

A newyorki World jelenti, hogy Wilson folytatni fogja jegyzékváltását a hadviselővel a béke ügyében.

A németországi lapok is egyértelműen azon az állásponton vannak, hogy az ententének Wilson jegyzékére adott válasza lehetlenné teszi a további tárgyalásokat.

A Vorwärts így ír: A Wilsonnak adott válasz újabb hadüzenet mértéktelen hódító célokkal. Németországot és szövetségeseit azonban nem félemlítheti ez meg. A német nép védekező kedvét nem ingathatja meg, csak fokozza.

A Börsenzeitung ezeket írja: A német nép egysége a nagy német nemzet. Így ismerik a külföldön évszázad óta. Ez a nemzet végig fog harcolni létéért, hatalmáért, becsületéért.

A Deutsche Tageszeitung szerint most győzelemről, vagy bukásról van szó. A német népnek győznie kell, mert különben elbukik.

A hollandi sajtó sajnálattal állapítja meg, hogy az ententének Wilson jegyzékére adott válasza a békeesélyeket sokkal jobban csökkentette, mint az összes eddigi lépések. Az összes lapok kifejtik, hogy az entente jegyzékének túlzott követelése Ausztria-Magyarországot és Törökországot valóságos élet-halál harca kényszerítik, mert az entente követelése egyenesen ezen államok élete ellen törnek.

Alhírek a magyar kormány lemondásáról.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Magyarország című estilap bécsi tudósítója írja: Bécsben tegnap este elterjedt az a hír, hogy Tisza István gróf a tegnapi audiencián, amely a főhadiszálláson folyt le, felajánlotta a kormány lemondását. Bécsben napok óta beszélnek már a magyar kormányválságról, a lapoknak azonban nem volt szabad egy szót sem írni róla. Mégis elterjedt a hír, hogy Tisza István gróf felajánlotta a kormány lemondását és ez mindenütt nagy szenzációt keltett. A magyar kormányválság híre után, amikor Tisza István gróf visszaérkezett Bécsbe, a Magyar Házban sok ismerőse, párt-hive és újságírók várták, de Tisza csak Rosner Ervin báróval, a király személye körüli miniszterrel tanácskozott és tárgyalt. Később, mikor az újságírók megrohanták, a miniszterelnök látható rosszkedvvel csak ennyit mondott:

— Nincs semmi közölni valóm.

E kijelentés nagy nyugtalanságot idézett elő és később, mikor este a miniszterelnök találkozott egy osztrák politikussal, távozóban megrohanták az illetőt az újságírók, de az osztrák államférfi csak ezt mondta:

— A magyar kormány helyzete nem olyan biztos, mint eddig volt.

A „Magyarország” bécsi tudósítója ezután olyan helyre fordult felvilágosításért ahol — mint írja — kellőképpen tájékozva vannak és itt a következő értesülést szerezte:

— A magyar kormány lemondásáról elterjedt hír nem igaz. A kormány mindazokban a kérdésekben, amelyek az utóbbi időben felmerültek, teljesítette az osztrák kormány kívánságait és így Clam-Martinic kormányának

sémme oka sines elégedetlennek lenni a Tiszakormányval szemben. Clam-Martinic kormányának kívánságait azonban a magyar kormány bármily készséggel teljesítette, illetékes tényezőkre ez nem bír befolyással és a kormány helyzete ma nem mondható olyan szilárdnak, mint azelőtt volt. Bizonyos, hogy általánosan mindenütt az a felfogás, hogy a válságot nem lehet többé feltartóztatni. Tisza ellenségeinek nincs okuk azonban örülni, sem barátainak megijedni, mert a nehézségek elintézése még nem történt meg és nem valószínű, hogy mielőtt a magyar képviselőház megkezdene tárgyalásait, Tisza gróf még egyszer Bécsbe jön és akkor történik meg a döntés. Addig minden hír, amely a magyar kormány megdőlését, vagy pozíciójának megerősítését jelentené, nem egyéb pusztá kombinációnál.

Batthyány Tivadar gróf ma egy hírlapíró előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A kizárólagos párturalom fentartása és megerősítése a mai kormányának egyetlen törekvése. Tisza István grófnak az erdélyi betörés, vagy a Vörös Könyv közzététele után félre kellett volna állni, mert bebizonyosodott, hogy elsősorban az ő mulasztása okozta Erdély mérhetetlen károsodását. A párturalom jegyében kiforszírozott nádorhelyettesi választással és az újévi beszédekkel felborította a munkapárt az ellenzéknek önmegtartóztatása által fentartott békét. Harcolni kell kíméletlenül a parlamentben és ha kényszerítenek rá, a parlamenten kívül is. Oly kormányra kell jönnie, mely alkalmas arra, hogy a nemzetet a béke eléréséhez vezesse és amely gazdasági téren nem kötötte le eddig kezét. Igazságos, szakszerű, de elkeseredett és kemény harcot fogunk indítani.

A reggeli lapok szerkesztőségéhez ifjabb Teleky József gróf a következő levelet juttatta el, amelyet a Magyarország szerkesztőségéhez intézett:

Hivatkozással a Magyarország január 14-iki számában „Újabb munkapárti összeférhetlenség” címmel megjelent közleményre, kérem az 1914. évi XIV. tc. 20. §-ának alapján következő helyreigazító nyilatkozatom közzétételét: Nem való az hogy, én a hadügyminiszterium megbízásából egyik erődítményünk egy újonnan létesített körvasutat építtettem, hogy annak vasuti engedélyese és vállalkozója vagyok és így természetesen a munkákat nem végeztethetem el vállalkozókkal. Ebből kifolyólag az sem való, hogy én az 1901. XXVtc. rendelkezéseit megszegtem volna. Amennyiben nyilatkozatom dacára állítását fenn tartja, felhívom, hogy tegyen ellenem az illetékes fórum előtt összeférhetlenségi bejelentést. Tisztelettel ifju Teleky József gróf.

A „Magyarország” című ellenzéki esti lap mai számában újabb összeférhetlenségi esetről ír. A lap közlése szerint ifjabb Teleky József gróf, Érsekújvár országgyűlési képviselője a hadügyminiszterium vállalkozója volt. Egy erődítményi körzetben újonnan létesített körvasutat építettek negyven kilométer hosszúságban és a képviselő engedélyese volt ennek a vasutépítésnek és az építési munkálatokat alvállalkozókkal végeztette. Mivel az összeférhetlenségi törvény 5. §-a szerint képviselő nem lehet a kormányának sem alvállalkozója, sem szállítója, sem engedélyezett közhasználatu vasut, vagy osztrák engedélyese és Teleky József gróf mint képviselő jutott az erődítmény körzet körvasutjának koncessziójához, elvárják tőle, hogy az összeférhetlenségi eljárást haladéktalanul tegye folyamatba.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A képviselőház igazságügyi bizottsága Erdélyi Sándor elnöke alatt Tisza István gróf miniszterelnök, Balogh Jenő igazságügyi miniszter, Ghilány Imre báró földművelésügyi miniszter jelenlétében ülést tartott, amelyen a koronázás-

sal kapcsolatos törvényjavaslatokat letárgyalták és elfogadták. Az igazságügyi bizottság ezután a közigazgatási bizottsággal tartott együttes ülést, amelyen a kivételes hatalom kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták és fogadták el Tisza István gróf több rendbeli felszólalása után. A miniszterelnök ezután a Ház munkaprogramjáról kijelentette, hogy a törvényjavaslatokról és kormányjelentésekről szóló bizottsági jelentést hétfőn, január 15-én terjesztik a Ház elé és az érdemleges tárgyalás 22-én kezdődik, még pedig tekintettel arra, hogy a képviselőház hosszabb idő óta nem tartott ülést, az első héten öt napon át, a következő héten azonban csak négy napon át lesznek ülések.

H I R E K.

Vén Zoltán ünneplése.

(A tanítójelöltek tisztelgése a vitéz tanítónál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A budai koronázó Mátyás templomban aranysarkantyus vitézzé avatott Vén Zoltán hadnagy gránátszilánktól feltépett testtel az ünnepségről egyenesen a harctérre sietett vissza. Nyugtalan, harcias lelke egy pillanatra sem engedte pihenni, de most a test gyengébbnek bizonyult a lélekénél. Az aradi állomáson észrevette, hogy oldaisébe felszakadt, de még így is ugyszólván erőszakkal kellett leszállítani a vonatról s a liceumi kórházba beparancsolni.

Vén Zoltán tudvalevőleg tanítóképző intézetet végzett s tanító csak azért nem volt, mert — nem kapott állást. Az aradi tanítóképző intézet növendékei, midőn meghallották, hogy hírnövessé vált kartársuk Aradon van, megkeresték Karoliny Mihály igazgatót, hogy engedje meg nekik Vén Zoltán ünnepélyes üdvözlését. Karoliny igazgató örömmel adta beleegyezését s így ma délután 6 órakor a Liceumban elhelyezett katonai kórházban meghatónan kedves ünnepség keretében tisztelték meg egykori kartársukat. A nagy teremben a kórház orvosainak, ápolónőinek s a beteg tiszték egy részének jelenlétében az ifjuság énekára néhány hazafias férfinyegest, Zoltay Mátyás tanár vezetésével, majd harci dalokat énekelt el. Az ének után Kecskeméti János IV. éves növendék mondott rövid, de talpraesett üdvözlő beszédet, mely után Vén Zoltán köszönte meg a „fiuknak“ a meleg üdvözlő magyarság és testvéries kézzszorítással.

Elsüllyesztett olasz királyi hadihajó.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Az olasz tengerészeti miniszterium tegnap a következő kommunikét adta ki:

Miután azok a súlyos katonai okok, amelyek eddig ellene szólottak eme hír közlésének, megszűntek, közöljük, hogy december 11-ikén éjjel a Regina Margherita királyi hadihajó utközbén két aknára ütközött és elmerült. A szerencsétlenség a hajó elején támadt rések nagy terjedelme következtében néhány perc alatt folyt le. A hajón lévő 945 ember legnagyobb része a hajóval együtt a tengertenekre süllyedt. Az életbenmaradtak mentését, akik közül 270-et mentettek meg, kedvezőtlen körülmények megnehezítették. A hajó parancsnoka és tizen-

négyszáz tiszteletét vesztette. Az eddig közölteken kívül újabb hajóvesztések nem történtek, ennél fogva azok az ellentétes hírek, amelyek a közönség körében terjesztettek, teljesen alaptalanok.

Róma. — tengerészeti miniszterium közli, hogy január 11-ikére virradóra, olasz tengeri repülőgépek megtámadták és sikeresen pusztító hatással bombázták Trieszt katonai műveit és a crostecói keresztutat. A repülők sértetlenül visszatértek. Ellenben ugyanezen éjjel két ellenséges repülőgép hatástalanul támadást intézett Grado és Cervignano ellen, Gradonál az egyiket leszállásra kényszerítettük, a repülőket elfogtuk.

Ezzel az olasz jelentéssel szemben utalni kell a sajtóhadiszállás jelentésére és az olaszok január 12-iki jelentésére, amelyben ellenkezőleg adták elő a tényállást.

— Kihallgatások a királynál. Bécsből jelentik: Ottsége ma Badenben a következő személyiségeket fogadta kihallgatáson: Ugron István követet, Bjelik táborigaztatót, Lichtenstein Ede herceget, Pomiankovszky vezérőrnagyot, a konstantinápolyi nagykövetséghez beosztott katonai meghatalmazottat.

— A király katonai irodájának főnöke. Bécsből jelentik: A király Marterer Gusztáv lovag altábornagyot a katonai kabinétiroda főnökévé nevezte ki.

— A főváros új csatorna hálózata. Budapestről telefonos tudósítók: Tekintettel a legutóbbi óbudai árvízre, ismét aktuálissá lett és a főváros meg fogja valósítani egész Budának és Pestnek csatorna hálózatát, hogy egyszerűsítsen mindenkorra biztosítsa a fővárost árvízveszedelmek ellen.

— Az oroszok besorozzák a cseh és szlovén hadifoglyokat. Stockholmból jelentik: Az orosz hadvezetőség minden emberi, nemzetközi és hadijog arcú csapásával a cseh és szlovén hadifoglyokat kivesszi a fogolytáborokból, besoroztatja az orosz hadseregbe és kényszeríti őket az ortodox vallás felvételére.

— Megsértette az entente a pápát. Zürichből jelentik: Semleges államok diplomáciai köreiből kinos feltűnést keltett az entente hatalmaknak az az eljárása, amellyel a Vatikántól eltávolították Gerlach német prelátest, aki a pápánál szolgálattevő titkos kamarás volt. A semleges diplomáciai körök úgy tudják, hogy az entente hatalmak latba vetették minden közvetlen és közvetett befolyásukat a pápánál, az olasz kormány pedig az olasz származású biberosokat nyerte meg a tervnek és a biberos kollégium közbenjárására távolították el a német prelátest a Vatikántól. Semleges körökben erősen elítélik ezt a cselekedetet, mert a pápa személyének megsértését látják benne.

— Lengyelország államtanácsa átveszi a kormányzást. Krakóból jelentik: Az osztrák-magyar és német főkormányzó vasárnap délből ünnepélyes külsőségek közt fogja átadni a varsói királyi kastélyban a lengyel államtanács tagjainak a kormányzást. A varsói érsek hétfőn ünnepélyes istentiszteletet celebrál, utána az államtanács megtartja első ülését, amelyen a koronamarsall megválasztása is szerepel. Két nevet emlegetnek, Stemojovszkyt és Dzierzwickit, mint komoly jelölteket.

— Eladott földbirtok. Tagányi Sándor dr., országgyűlési képviselő eladta pusztapói több száz holdas birtokát kétmillió négyszázezer koronáért környékbeli gazdáknak. Pusztapó az Arad—budapesti fővonalon fekszik, a birtok szakemberek állítása szerint egyike a legjobban kezeltnek. A képviselő néhány évvel ezelőtt vásárolta 1.200.000 koronáért, néhai Herzel Bernáttól, az aradi vágongyár volt igazgatójától és annak bátyjától.

— Vasuti alkalmazás érettségizett ifjaknak. A kereskedelemügyi miniszter engedélyvel a magyar kir. államvasutak a háború tartama alatt — forgalmi díjok növekedéi — 18-ik életévüket még be nem töltött érettségi vizsgát tett ifjakat is alkalmaznak. Ily ifjak folyamodványukat születési és érettségi bizonyítvánnyal felszerelve a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál (Budapest, Arassay-ut 74.) adhatják be. Az alkalmazásnak tárgyalt folyamodókat 18-ik életévük betöltéséig illetőleg a szakvizsgák letételéig kizárólag tanulási és kiképzési céljából fogják alkalmazni és lehetőleg eddigi lakhelyükön levő állomásokon azonnal beosztani, hogy továbbra is szolgáló ellátás alatt maradhassanak. 18-ik életévük betöltésével rendszeres vasuti alkalmazottokká — forgalmi díjnokokká — válnak.

— A „Nők otthona“ részére Gajdos Józsefné urna nemes szive sugallatát követve, az Otthon élelmézősének megjavítása céljából nagylelkű emberbarátoktól a következő összeget gyűjtötte: Gajdos Józsefné 20, Aradi Ipar-és Népbank 30, Aradmegyei Takarékpénztár 30, Ring Géza 30, Aradi Központi Takarékpénztár 20, Aradi Első Takarékpénztár 30, Ottenberg Tivadarné 20, Aradi Közgazdasági Bank 20, Aradi Polgári Takarékpénztár 40, Nattland Bernát 20, Aradi Viktória Takarékpénztár és Hitelintézet 20, Weisz Mór és fia 20, Osztrák-Magyar Bank aradi fiókja 10, Eles Armin 10, Leopold Zsigmondné 20, N. N. 20, Neuman Dániel báró 20, özv. Goldschmiedt Miksáné 20, Goldschmiedt Sándor 30, Bingl és Löbl 20, Pálmay Lajos dr. 20, Hatvany Károly báró Budapest 100, Arad-Csanádi Egyesült Vasutak Igazgatósága 50, Kell Lipót dr. 20, Hehs Vilmos 20, Kráitz Lajos dr. 20, Neuman Alfréd báró 50, Lukácsy Lipót 14, özv. Tolnai Jánosné 20, Dános Gyuláné 20, Papp I. János püspök 20, Bing János 20, Bing Hugó 20, Rosenberg Miksa dr. 6, Ad 10, Schenk Ferenc 10, Salgó Pál 10 koronát, fogadja ugy Gajdos Józsefné urna, valamint a nemes adakozók az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet leghatalmasabb köszönetét. Ezzel színtelen köszönetét fejezi ki Vojtek Alajos urnak a küldött 100 koronáért és a beküldött élelmiszerekért, amelyekkel a „Nők otthona“ humanus intézményét támogatni szíves volt. Özv. Purgly Lajosné egyetemi fővédasszony.

— Felülfizetések. A battonyai műkedvelő ifjuság által rendezett műkedvelői előadáson felülfizettek: Fodor Manó 6, Gemes Istvánné 10, Bartók István 5, Deák András 5, N. N. 2, Kecskés Gyula 2, Szilágyi József 2, Czene Mihály 2 korona. Marián Mihály 1-80, Vidicki György 1-80, G. Tóth Mátyás 1-80, Molnár János 1-20, Weisz Samuel 1-20, Török Mihály 1-20, Kasza József 1-20 kor. Grozeszku Traján 1, D. Kiss János 1, Kiss Károly 1, Józsa Pirokska 1, Gorgyovics Antonia 1 korona. Katona Etelka 80, Farkas Gyula 80, Halász János 80 fillér. Iván Mihály 60, Dr. Bock Róbertné 60 fillér. Takács Lajos 40, Szta-noj Iván 40, Habás Melanie 40 fillér. Tiszta jövedelem a jótékonycélra 214 korona 50 fillér.

— Halálozás. Özvegy Istvánffy Béláné, született Pozsgay Sarolta január 13-án elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Fábrián-utca 4 számú házból.

LEGUJABB.

Reggel 3 óraker érkezett telefonjelentés.

Alaptalan kormányválság kombinációk.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A munkapártban ma este megjelent Tisza István gróf miniszterelnök és az összes miniszterek. A miniszterelnök nem nyilatkozott. Ellenben bevonult a miniszterekkel a miniszteri szobába, akiknek részletesen referált bécsi újáról. A munkapártban élénken tárgyalták az ellenzéki lapok híreit és közszájon forgott az a meggyőződés, hogy a kormányválságról szóló hírek teljesen alaptalan, nevetséges kombinációk. A miniszterelnök igen nyugodt volt, nem volt hajlandó nyilatkozni ugyan semmiről, de úgy tudják, hogy a miniszternek referált a bécsi tárgyalások eredményéről a kiegyezést illetően.

Stockholm: Dacára a külső körülményeknek, biztosra veszik, hogy Wilson és a többi semlegesek, akik Wilson akcióját támogatták, új jegyzékkel fognak fordulni a hadviselő államokhoz.

Frankfurt. Az amerikai lapok az entente válaszcikkjének ellenére még mindig annak a reménynek adnak kifejezést, hogy mégis lehetséges lesz most a békotrgyalások megindítása.

— **Adományok.** Az aradvárosi Vöröskereszt Egylet elnökségéhez újabban a következő adományok folytak be: Özv. dr. Singer Jánosné 10 korona, Öry Béláné Barza 20 korona, Grimm A. József 30 korona, W. K. 5 korona, Victória Takarékszövetkezet 200 korona, özv. Fábán Lászlóné Budapest 50 korona, N. N. 10 korona, Nachtnébel Gyula 100 korona, Csóty Nándorné 10 korona, Weisz Lajos havi rendes adománya 5 korona, özv. Kabdebó Béláné 20 korona, Csécsi Irméné 20 korona, Varga Irméné 4 korona, Erdélyiné Simay Ilona 20 korona, Siebig Erigyes 10 korona, Bottár Sándorné 20 korona, Varga Kató 10 korona, özv. Páris Lajosné 10 korona, Simandán György 100 korona, Szentpéteri Antalné Korossy Ferenoné ravatalára szánt koszorú megváltása fejében 10 korona, Strebelinszky Stefánia 1.60 korona. Vámos Antal az aradi izraelita hitközség útján 40 korona, Iskola nővérek a katonák karácsonyára 60 korona, továbbá a katonák karácsonyára: Elek Istvánné 10 korona, Fejes Erzsébet 5 korona, Heinrich Sándorné 50 korona, Nachtnébel Odónné 20 korona, Dobiaschi és Dörner gyujtósínór és halozilin gyár 50 korona, Döry Jenőné 20 korona, Scherhag Ernőné 10 korona, Farkas Károlyné 10 korona, Glück Zsigmond 50 korona, özv. Daimel Lajosné 50 korona, a Ferenetéri polgári fiúiskola növendékeinek gyűjtése 7 korona, Grim A. József 10 korona, Vadász község jegyzője 35.84 korona és Váradai Kálmánné 10 korona, mely nemesszivő adományokért ez uton is hálás köszönetet mond az Arad városi Vörös Kereszt Egylet elnöksége nevében Vásárhelyi Janka elnök és Hász Erzsébet alelnök.

— **Rejtelmes vendégek.** Kaposvárról jelentik: A Szarvas szállóban e hónap 7-én két elegáns fiatalember szállt meg a szobát béreitek. A vendégkönyvben az egyik Réthy István kassai színésznek, a másik Kovács István szabadjai színművésznek írta be magát. Egy hatalmas utibörönddel érkeztek, amelyet fölepelték a szobájukba, aztán azzal távoztak el, hogy estére visszatérnek. Azóta három nap telt el, de nem mutatkoztak. Eltűnésük utáni napon a cselédség kapargálás, nyoszorgás hangjait hallotta a szobából. Mikor a böröndöt fel-

A Züricher Post írja az entente válaszárol, hogy az entente olyan békét akar diktálni, amely neki megfelelő, de ha a mérkőzés után az entente szándékai meggyőződés és kompromisszumos béke létesülne, a világtörténelem előtt rettenetes felelősség fogja sújtani azokat, akik a válaszcikkjéért felelősek.

Szofia. Az utolsó, Oroszországból bolgár körökbe érkezett jelentések szerint Oroszország belső helyzete komolyabb, mint általában hiszik. Ezek szerint a jelentések szerint az orosz nép előtt már nem lehet titkolni, hogy Oroszország katonailag menthetetlenül el van veszve és minden további kísérlet illuzórikus. A besszarábiai események mindenkinek ki fogják nyitni a szemét és kezdetét fogják jelenteni fontos eseményeknek.

Bécs. Hivatalos jelentés. Január 11-éről 12-ére virradó éjjel tengeri repülőrajunk Belignénél lévő ellenséges elhárító repülőterepet, amelyet a múlt év november 14-én és december 6-án történt repülőink által való elpusztítás után újra építettek, igen jó eredménnyel bombázták. A hangárokból jó eredményeket észleltünk. Hajóhadparancsnokság.

nyitották, egy kis kutya ugrott ki belőle. Más nem is volt benne. Mivel a szállodában a rejtélyt megfejteni nem tudták, az esetet bejelentették a rendőrségen, amely széleskörű nyomozást indított a titokzatos vendégek után.

— **Házasság.** Németh János dr. orvos folyó hó 15-én délelőtt vezeti oltárhoz Kiss Ilke urleányt Aradon.

— **Ozeisberger-Telmányi-Vas** 1916. december 14-iki hangversenyén az Arad városi Vöröskereszt egylet javára felülfizettek: Baross Lajos dr. 16 korona, Varjassy Lajos 16 korona, Fényes Dezső dr. 8 korona, Purgly Lajosné 8 korona, Mandl Vilmos dr. 6 korona, Alföldy Pál 6 korona, Wittberger Lajos 2 korona és Nagy Zoltán 1 koronát, a tiszta bevétel pedig az Arad városi Vöröskereszt Egylet javára 2.620.60 korona volt. Az Arad városi Vöröskereszt Egylet elnöksége nevében Vásárhelyi Janka elnök és Hász Erzsébet alelnök.

— **Birtokosere.** Szabó Gyula és neje eladták a Borona-utca 49/b. sz. házat 21000 koronáért Mittner Józsefné Derestye Máriának. — Dóka Miklós és neje eladták a Flórián-utca 15. sz. házat 41000 koronáért Schwartz Mihály és nejének. — Faragó Erzsébet eladta a Weitzer János-utca 8. sz. házból az öt illeto részt 1200 koronáért Oravetz Miklósnak. — Fejes Imre és neje eladták az Orczy-utca 1. sz. házat 40000 koronáért Rigler József és nejének. — Papp Izidor és neje eladták a Damjanics-utca 18. sz. házat 12000 koronáért Tóth Imre és nejének. — Tömörly János eladta a Ferdinánd-utca 5. sz. házat 36000 koronáért Braun Gusztáv és nejének. — Lükács György és neje eladták az Illés-utca 114. sz. házat 11400 koronáért Muszka János és nejének.

— **Petroleumjegy Budapestén.** Budapestről jelentik: A közellátási bizottság ma tartott ülésében elhatározta, hogy a főváros területén a közeljövőben életbe lépteti a petroleumjegyrendszert.

— **Gyermekkoszlik** 50 koronától 250 koronáig Fischer Simon nagyúránál. — 311

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi izr. népkonyha javára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be: Antal Zsigmondné 10, Vörös Henrikné 20, H. W. 20, Neumann Hermanné 30, özv. Kaufmann Lajosné 20, Lészai Sándorné 20 koronát, Lengyel Erna kását és borsót adományozott, mely nemeslelkű adományokért hálás köszönetet mond a népkonyha vezetőségnek. A jövő héten a népkonyhában a védasszonyi tisztot Lengyel Manóné, Halász Jenőné és dr. Székely Inigóné urnók lesznek szívesek ellátni.

— **Egyéves önkéntes kiegészítő vizsgára** előkészítés 5-6 középosztály 18-24 évesek részére. Lázár Vilmos utca 2. Este 7-8 óra közt. Ertesítés vidékre is. 392

Egy német kisváros háborus élete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Berlinnek, Münchennek, Dresdának, a nagy német metropolisoknak háborus élete eléggé ismeretes. Hogy élnek azonban az emberek a kis német városokban, mikép türik a háborút, mit esznek, drága-e ott is az élet, ez talán jobban érdekli az ország városait és községeit, mint Berlin ragyogása, pompája, örök parádéja.

A véletlen Stockach-ba sodort néhány napra, egy kis Baden-tartományban lévő városba.

A lakosság hangulata itt is lelkes, bizakodó, bár azt nem lehet mondani, hogy az enivalóban való nagy bőség, eszem iszom, lakulusi vacsorák, estőbe nyuló ebédek fűtenek a polgárság bizalmát és lelkesedését.

A német kisvárosi polgár élete a következő:

Mindenfajta élelmi cikket a megfelelő jeggel lehet beszerezni, minden cikknek maximális ára van, többet semmiből sem kaphat senki, mint a mennyi részére meg van állapítva.

Egy hónapra minden egyes személyre a következő élelmiszer mennyiség esik:

1 kg. hus, vagy disznózsír,
 $\frac{1}{2}$ kgr. vaj,
 $\frac{1}{4}$ liter tej, (aki vajat nem kíván, a fél kiló vaj helyét kaphat még egy liter tejet),
 $\frac{3}{4}$ kgr. cukor,
 $\frac{1}{8}$ " griz,
 $\frac{1}{6}$ " aszáraz tészta,
 $\frac{1}{2}$ " fehér liszt,
5 " kenyérliszt,

hetenként minden személyre 1 drb. tojás, továbbá kaphat havonként mindenki 50 gramm szappant és 250 gramm szappanpótlót.

Az árak meglehetősen alacsonyan vannak maximálva. Egy kgr. vaj 5 márka, a zsír kilója 4 márka és 80 pfenning, a húsé 3 márka 60 pfenning.

A menü, amelyen a német polgár él, nem mondható tehát valami bőségesnek. Ennek dacára nincs elkeseredés és nincs panasz. Az igaz, hogy azt, amit megállapítottak, mindenki pontosan megkapja, álldogálni, tolkodni senki-nek sem kell.

Este a kis városban nem igen van élet. A zárórát igen szigorúan be kell tartani, de ezzel nem igen törődnek. A németek tudományos alapon rendezkednek be. Az orvostudomány már régen rájött, hogy telt gyomorral lefeküdni egészségtelen, a német kisvárosi polgár tehát korán fekszik le és — üres gyomorral.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Tizenkét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely 140 alatt Berlin, Lipsa, Brüssel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogpedagógusoktól mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legkiválóbb műszerrel van felszerelve, és garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárati Eötvös-utca 17. Telefon 757. szám.

SZERKESZTOI UZENETEK.

B. Gyula. Lehet hazahozatni. Akármelyik temetőrendező meg tudja csinálni és úgy tudjuk, ezer koronánál nem kerül többé.

A szerkesztőnő által:
Rudnyánszky Endre távollétében
Stauber József.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közzétettéért nem vállalunk felelősséget.)

Kölcsön feltételeink,

melyek alapján földbirtokra és eradi belvárosi házakra kölcsönöket folyósítunk a következők:

90-es árfolyam kifizetéssel:

50 éves törlesztésre	5.48
35 " "	3.02
25 " "	6.96
15 " "	9.40

93-as árfolyam kifizetéssel:

50 éves törlesztésre	5.86
35 " "	6.41
25 " "	7.31
15 " "	9.70

96-os árfolyam kifizetéssel:

50 éves törlesztésre	6.30
30 " "	6.80
20 " "	8.52

99-es árfolyam kifizetéssel:

50 éves törlesztésre	6.74
30% " "	7.50
20 " "	8.86
10 " "	13.44

A kölcsönöket kieszközli és mindennemű felvilágosítással szolgál: 362

Szücs F. Vilmos

a nagyszombeni földhitelintézet képviselője
Arad, Karolina-utca 10. sz.

Limbek János és fia első m. kir. szab. ércokorodó gyára és temetőrendező vállalata.

Dr. Istvánffy Gyula, Ilona, Béla, Sándor, Erzsébet mint gyermekek a maguk, ugyszintén az alólítottak nevében is szomorodott szívvel jelentik a hön szeretett és felejtetlen jó édes anyja, illetve nagyanyja és anyós

özv. Istvánffy Béláné

szül. Pozsgay Saroltának,

f. évi január hó 13-án délután 3 órakor, életének 88-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A felejtetlen kedves halott földi maradványai január hó 14-én, délután 3 órakor fogtak Fábán-utca 4. számú gyászházban a reform. egyház szertartásai szerint tartandó ima után megáldatni és Aradról Szemlakra elszállítva, az ugyanottani családi sírkertben az örök nyugalomnak átadatni.

Pihenése oszónes, drága emléke áldott legyen!

Arad—Szemlak, 1917. január hó 13.

Ritter Imre, Szakolezay Lajos, vejei. Dr. Istvánffy Gyuláné szül. Mészáros Ilona, Istvánffy Béláné szül. Vertán Jolán, Istvánffy Sándorné szül. Honheiser Erzsike, menyei. Dr. Ritter Jenő, ifj. Istvánffy Gyula, Istvánffy Sándor, Istvánffy József, Istvánffy László, Istvánffy Magda, Istvánffy Erzsike, Istvánffy Mariska, Istvánffy Sára, Istvánffy Béla, Szakolezay Endre, Szakolezay Lajos, Szakolezay Márta, Szakolezay Erzsike, unokái.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük igen tisztelt vevőinket, miszerint Wilhelm Adolf ur a mai nappal megszűnt cégünk alkalmazottja lenni és részünkre sem üzletek megkötésére sem pénzfelvételére feljogosítva nincsen.

Floiszig és Hirschfeld.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. január 14-én vasárnap:

Délután fél 4 óra- mérsékelt helyárral:

Csokoládé katona.

Operette 3 felvonásban.

Este 7 1/2 órakor rendez nyelvarakki:

C) Bérlés.

C) Bérlés.

Egyszer volt . . .

Operette.

Zsirosszóda

100 és 128 fokos nagyban és kicsinyben kapható azonnali szállításra

Hirschler Simonnál,

Förrey-utca 3. 334

3/4, kisholdas 32

szőlő eladó.

Kürtösi-uton, nyomás-dűlő 13. szám alatt. —
Werner Károly, Maros-utca 1. sz.

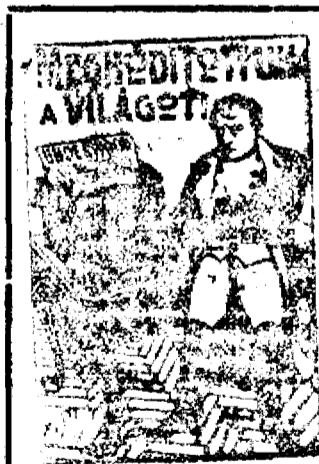
Vegyes beosztású fehér paraffin

gyertyát

7 korona 50 fillérért kilónként bárhova szállítok. 10% előleg, hátralék utánvétellel. Nagyobb vételnél külön ajánlat. 287

Gonda Nándor

áruforgalmi vállalat, Déván.

Minden rendszerű író-, sokszorosító- és számoló-gépek, valahányszor is ezekhez minden kellék (szalag, szempapír, papír, viasz lap, sokszó osító festék, stb.) csakit elszerezni minőségben való előlése. **Internationális műszerész-javítóhely** minden néven nevezendő mechanikai gépekre (u. m. író-, számoló-, sokszorosító-gépek, ellenőrző pénztárak, grammofoonok, fogóverek, stb.) **szakszerű vezetés** mellett, jótállással, jutányos árban berendevezve. **Állandó gyors- és gépiró-iskola.**

ZIFFER és HOLLOS

cégnél, főpostával szemben. 371

Bőrhámlasztás!

A kozmetika legújabb vívmánya. Egy berlini tanár tanítmánya. Felhívja az összes bőrhámlasztó szereket. Az eljárás egy fél óra alatt kész. Teljesen ártalmatlanul és fájdalom nélkül választja el a felső bőrréteget az alsótól. Gyönyörű arcbőrt eredményez, meglepően üdév teszi az arcot, ezáltal feltűnően fiatalit. Köteleessége minden nőnek évente legalább egyszer lehámlasztani a felső bőrréteget, hogy a hónapokon át lerakódott idegen anyagoktól (puder, kenőcsök) és börtisztítólanságoktól megtisztítsa. Eredményes sikerét a legjobban az bizonyítja, hogy aki már megismerte, a legnagyobb meglepetését nyilvánította. Eszközölm kozmetikus arcpolító intézetben ideiglenesen Batthyány-utca 10. szám alatt. 6905

Bartháné, szakképzett kozmetikusnő

Szőlőtönk árverés.

A barackai állami szőlőtelepen (Opálos) annak irodájában f. é. január hó 15-én d. e. 10 órakor nyilvános árverésre kerül k. b. 3—400 köbméter kirigelezett szőlőtuskó és gyökér tüzelőanyag.

A kikiáltás 10 köbméterenkint fog megtörténni; az elért árak a helyszínén átvéve értendők és azonnal fizetendők.

Ménés, 1917. január hó 6-án.

A m. kir. vincellériskola igazgatósága.

Jausz.

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegeimet, foghuzás teljes őrztelenítéssel (agyasztás utján.) Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kaucsuk fogazatok, szájpadiás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgam, porcellán és cement tömések (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Becses partfogásai kerébe tisztelettel **MOHR Jeannetta,** vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. e. 8—12-ig, u. u. 2—7-ig. Vidékek 24 órában belül kislepítettnek. 1127

KURZER BERTALAN

Fogat huz, plombál. Készít egyes fogat ép úgy, mint egész fogsorokat, arany koronákat és arany hidakat.

végzett bécsi orvosi egyetemet és Budapesten vizsgázott

fogtechnikus műterme Weitzer J.-u., Minorita-palota, II. em.

Olcsó tűzifa!

Tűzifa waggontételekben, öbde rakva, teifűrészelve, olcsó árban kapható

AUFRICHT MIKSA

őg fakereskedésében

Arad, Kossuth-utca sarok
ó temető előtt.

Ugyanott forgács eladó!

568—1914. v. szhoz.

Arverési hirdetmény.

Az aradi kir. örvényszék mint csédbíróságnak 66/914. cs. sz. végzésével v. Benoid gyári Rt. feiszámolás alatti aradi közadós csédtömegéhez tartozó Benoid gázfejlesztő gépek, csulárok és azok alkatrészei, tüdőmelegítő kályhák, benzín hordók és más egyebekből álló ingóságok Arad Sáva Pecska-ut 18. és 14. sz. a. 1917. év január hó 18 ik és következő napjainak delelét 10 órakor nyilvános árverésen legelőbbit ígérő vevőnek készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Arad, 1916. évi december hó 27-én.

Györffy Arnold,
bir. végrehajtó.

329

Postaládákat

öt nagyságban, 85 dkg. faládákat s minden méretű ládákat szegezetlenül helyben szegézve is, megrendelésre

jutányosan szállit

Braun Adolf

ládagyár és fakereskedés, Arad-Uj-mikolaka.

Telefon Arad 752. sz.

Bakkancsokat

munkások részére erős kivitelben, bőrtalppal, minden nagyságban,

jutányos áron szállit

Adler Hugó

ARAD. Telefon 797. sz.

Gyorsmelegítő

takarektűzhely és cserépkályhákat felrak és javít sütőket is a legjutányosabb áron

Szücs András

kályhakészítő Cserép-utca 6.

Levélbeli meghívásra vidékre is megyek.

Sajat termesű, kitünő, tisztán kezelt magyarádi ő- és pecsenye

borok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél Aradon,

Deák Ferenc-utca 40. szám.

135 koronáért egy finom téli öltönyt.

180 koronáért egy finom téli kabátot mérték után készít

Hauptvogel Ferenc

férfi szabó mester

Batthyány-utca 37. szám.

Dr. Palócz

k. egészségügyi tanár v. kórházi specialista orvos

Budapest, IV., Károly-körut 2. sz.

Sok évi óriási speciális praxisa folytán teljes biztonsággal felismeri és gyógyítja a úgy férfiaknál, mint nőknél a titkos és nemibetegségeket, valamint az azokból származó összes bajokat. Rendel hétköznapi napokon d. e. 10—12, d. u. 3—5 óráig. Ha személyesen lehetetlen volna megjelenni, válaszbélyeges levele szívesen ad részletes felvilágosítást afelől, hogy ott-hon karával hogyan szabadulhat meg gyökeresen a bajától.

FISCHER-FÉLE PÓTKÁVÉ

használata mellett felébe kerül a mindennapi kávéja! Nem cikória ízű, soha jobb kávé nem ivott!

Kapható:

Fejér Gyula, Atlantika, Pollák József, Guttmann Samu, Dávid Vilmos, Lázár Gyula, Rothstein Mór és Amtmann Lajos urak üzletében.

Szappanpótlók

BLANKA és EMBREKA

kéz és tarkaruha-mosáshoz háztartásban

fehér és kényes ruha-mosáshoz

a Monarchia és Németország legnagyobb üzemeiben a legjobb eredménnyel használtatnak. Világhírű versenynélküli német gyártmány.

Mindenütt kaphatók!

A jelenkor legjobb és legolcsóbb gyártmánya! Használhatatlan utáztatok saját érdekében visszautasítandók. Kizárólag fenti nevekkkel ellátottak valódiak.

Szappanpótló-anyagok Behozatala és Kivitele

Telefon 51-94. BOLGAR ELEMÉR Telefon 51-94. BUDAPEST, VI., Csengeri-utca 66.

Délmagyarországi vezérképviselőt:

Schattles ügynökség, Lugos.

Gyertyán tűzifa

apritott állapotban, méltányos árban

eladó.

Czettel Fülöp utóda,

Hunyadi-utca 2. szám.

Ajánlok kötelezettség nélkül azonnali szállításra: Rum, Szilverium, Törköly, Seprű, Likőr, kompozitívok és esszenciák Arad. I-a minőségben a 16 kor.

Teák csomagolva

12, 20, 30, 40, 60 120 fillér kicsinybeni eladásra, 10, 18, 24, 34, 46, 92 kor. cartononként 120 csomag

Ceylon Pecong nyitott Tea 48 Kor. Ko.

Szemző Armin

áruügynökség és bizományi raktára Aradon.

Interurbán telefon 592. szám

Zongora javítások

és hangolások

úgy helyben, mint vidéken pontosan eszközöltetnek.

Ehrbar Henrik

zongorahangoló

Arad, Batthyányi-u.26.

Városi zeneiskola.

Tűzifa

waggontételekben megrendelhető Weiszberger Samuel utódánál,

Körösvölgyi pá'inkaraktárban

ARAD. Telefon sz. 551.

Apró hirdetések.

Házasság.

Nőtlen molnármester

házaság céljából megismerkedne háziasan nevelt leánnyal, vagy gyermektelen öregegy asszonnyal. Leveleket „B. L.” jellegre a kiadóba kér. 331

Levelezés.

Fiatal, intelligens

esimés urileány kímélettel ismerkedni céljából, levelezésbe becsatlakozna, feltétlenül intelligens úriemberrel. Leveleket „ibolyka” jellegre a kiadóba. 351

Fiatal úriú

ismeretséget keresi sebesült. Levelet „Önkéntes” jellegre a lapban jelenik. 383

Alkalmazást keres.

22 éves házvezetőnő

ki a háztartásban teljesen jártas magános urhoz ajánlkozna vidékre is. Cim a kiadóhivatalban. 386

Övvel rendelkező

szerényigényű intelligens nő keres bármilyen szakból főközfőzetet bizományba, esetleg raktárnoki, felügyelői vagy hasonló állást. Ajánlatokat „Megvizsgálható” jellegre a kiadóba kér. 347

Irodista

gyakorlott levelező állást keres. Megkeresést kér: „Gépirás” jellegre a kiadóhivatalban. 250

Intelligens nő

házasvezetőnek ajánlkozna plébániára, magános úriúhoz vagy urhoz, hol ügyes sege, becsületességért állandó otthont lelne. Cim a kiadóhivatalban. 351

Rövid és divatár

kereskedő segéd azonnali belépésre állást keres. Cim Weismüller János, Magyar-pécska. 385

Alkalmazást nyer.

Kereskedelmi

végzett jártas fiatal ember gyakorlónak felvétetik. Ajánlatok Laender gőzfűrészt írodájához intézendők. 337

Házvezető

vízvezetői szerelőt, a Minorita-rend bérháza részére felvevő, dr. Kertész Miksa ügyvéd. 350

„Humán” kárpaplan

(Föray-utca) egy elsőrendű kéntelvény állandó munkára felvétetik. 383

Tisztességes,

jó bizonyítvánnyal rendelkező, dolgos mindenes, ki parketta felelősként ért, jó fizetéssel január 15-re Batthyány-u. 28. sz., I. emelet felvétetik. 3313

Úgyv.

vagy ügyv. 50-60 korona napi keresetűre jutni, ajánlkozhat: Jakab, Magyar-pécska, Régi posta-utca 229. 300

Nevelő

keresek fatura első elemista kisfiat oktatására. Némethi beszédo előnyben. Ajánlatot a fizetési igény megjelölésével Kerek Kálmáné földirtokosné Köved (Aradmegye) címre kér. 306

Üzletek.

Teljesen felszerelt előnyemű,

modern mintákkal, elköltés miatt eladó. Bővebbet Schwartz, Szabadság-tér 14. sz. 363

Aradon

egy jóforgalmu szatocsüzlet, trafik és korlátok italmérésel adomentes hással konyhakerttel eladó. Cim a kiadóban. 206

Gyógyászat.

Rák és vaskötettség

elcél fehérekenes kapható Ferenc-téri Vajdita-gyógyászatban. Kis tegely 1 korona 50 fillér, nagy tegely 3 korona. 6171

Lakást keres.

Ösimegy

butorosított különbélárú szobát keresek, február elsejére. Ajánlatokat a kiadóba kér. 345

Kisebb magánházat

keresek haszonbérbe, április 1-re. Átlanitokat Balogh, Ferdinánd-utca 7. szám kérék. 369

Kiadó lakás.

Kiadó

lényegesen utcai butorosított szoba, két intelligens fiatal ember részére. Vörösmarthy-u. 1. Házmeester. 381

3 szobás

utcai lakás fürdő szobával, villany világítással május 1-re kiadó. Urbán Iván-utca 11. 186

Magános úriú

esimés butorosított szoba, a város közepén, azonnali kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 327

Kiválóan szép és nagy

egyszobás, fürdőszobás, konyha és kamrából álló teljesen modern magas földszinti utcai lakás azonnali kiadó. Ezen lakás konyha nélkül 2 szobás lakásnak is teljesen megfelel. Arad, Dobo-utca 2. Bővebbet ugyanott emelet, alú 5. 394

Ingatlan.

Egy nagyforgalmu helyen

levő sarokház, melyben fűszerüzlet és kocsma van, nagy vevőkörrel, eladó. Cim a kiadóhivatalban. 342

Házvétel.

Közvetítő kizárásával a Boros Béni téren házat keresek megvételre. Sonnenfeldné. Wesselényi-utca 48. 390

Kiadó

Gyóron 2 1/2 hold termő szőlő, épülettel és felszereléssel. Bővebbet Kávin János-utca 36. sz. 248

Bérbérek.

családi házak, magánházak, földirtok és szőlőirtok eladását és vételét közvetitem. Nagy Zsigmond, Kintész-utca 1. 370

Földet vennék

több évi haszonbérbe, Arad határában, esed g a határ közelében, tanyával. Koczok Lajos, Kassa-utca 12. 386

4 kiadó szőlő

Kovácsin és Aradon egy magánház 2 modern lakással, és gyümölcsös kerttel eladó. Cim a kiadóban. 343

Kiadó

Arany János-utca 1. számú ház. Értekezhetni lehet a tulajdonosnál. Gróf Tisza István-ut 14. sz. 367

Magánház

3 szobás és külön 2 szobás lakással gyümölcsös kerttel eladó, Közép-u. 13. 206

Teljesen új

kisebb magánház termő nemes gyümölcs fakkal beültetett kerttel eladó. Cim a kiadóban. 225

7 hold szőlő

gyönyörűen parkozott, urilak, melléképületekkel, pincetelvezéssel a város közvetlen közelében eladó. Cim a kiadóhivatalban. 226

Kiadó

a Kávin János-utca 35 számú ház. Értekezhetni lehet a tulajdonosnál, Blüthenbinder János Németszentpéter 289

Pargy Lajosné-utca 135.

számú ház szabadkészből eladó 290

Marlé-utca 20. számú

sarokház, melyben jóforgalmu szatocsüzlet van, dohany- és italméresi jogokkal, eladó. — Ugyanott ledőcsarap megvételre kerestetik. 4302

Központ-utca 22. számú

magánház, 3 és 2 szobás elkülönített lakásokkal, nagy gyümölcsös kerttel, eladó. Értekezhetni ugyanott. 326

Damjanich-utca 2. sz. egy utcára szülő ház, szabadkészből eladó 3841

Vétel és eladás.

Rövid zongora

bérbe vagy megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 389

Vennék

1-2 lóval hajtható kis cséplőgépet. Popovicu tanító, Marosbors. 364

Kiadó

két nagy wagen trágya. Popovicu tanító, Marosbors. 368

Két pár parádés lécszerszám eladó. Cim a kiadóhivatalban. 340

Keresek megvételre

egy használt 6 lóerős cséplőgarnitúrát. Ajánlatokat a kiadóba kér. 384

Egy vagy vas

sebes ekmányezekrény, 1500 kilogram súlyu, egy nagy kávéházi szekrény és egy kis fűszerület berendezés eladó. Ugyanott megvételre kerestetik egy jókarban levő használt zongora. Garai Károly butorüriletében, Astalos Sándor-utca 5. 385

Üzleti könyvek

beíró könyvek, és iródeszerek raktára Deák Béla könyv- és papirkereskedésében Föray utca. Telefon 902. 6071

Rezsálé

90% kapható öv. Werner Danielné, fűszerkereskedőnél Arad, Kossuth-utca és Batthyány-utca sarok. 278

Kiadó

asztalkocsi kétkerékű, motorok, lakatos szerszámok, gépek fűrészesztal, és tengely, Antozén hegesztő, élványok főzők, íróasztalok. Benzint vagy benzolt veszek. Felső utca 6. 208

Vasak

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyaruhát valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bieter Ignác, Bozskó-utca 1. 29

Keveset használt

Ármas iparos gép és új gépek is jutányosan kaphatók Beregi Kálmán gépraktárban, Hal-tér 6., Arad. 338

Új autók

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hiteles egyenlők kölcsön, és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég ütorüriletében Aradon, Astalos Sándor-utca 5. sz. 317

Különféle.

Mindenemű arc- és hajápolást, arcmaszát, hajfestést eszközölök. Alkalmatlan hajszálakat arcról és karról, eltűnő „Tuka” szeremmel végleg eltávolítok, utánaövés kizárva, a szert vidékre diskréten küldöm. Weiss Katalin Erzsébet körút 18. I. em. alú 6. 275

ÓCSKA

horgolt és kötött áruért, harisnya és kapeáért, szociakadéért is. Gyapjából kilónként K 7-től K 12-ig, pamutból kilónként 1-20.

Új gyapjufonal és ennek maradékaért K 16. Új pamutfonalért és ennek maradékaért K 6-tól K 10-ig ísít a Maschinensrickerei Glücksmann Vilmos Wien, XV., Stuttenheimstr. 4. Minden küldeményt azonnal és pontosan íszámol, nagyobb tételeket személyesen is át vess. 7231

Szabadság-tér 5-6. szám

alatt volt Ries csappan-

üzlet

azonnal kiadó. — Bővebbet Hammer műszerészénél. 296

Az Augusztia Gyorssegély-alapnál

je megjelenésü

tisztviselő urak

Aradmegye és a szomszédos megyék beutazására azonnali belépésre 387

felvétetnek.

Ajánlatok fényképpel ellátva, Andrassy-tér 21. szám alá küldendők.

Feter Teréz kozmetikai intézete Föray-utca 4. szám.

Legmodernebb szépségápolás. Szépség májfoltos, mitesseres, pattanásos arcot széppé, rancos, öregedő arcot simává eszek. Szemölcsöt, hajszálakat végleg eltávolít. Vörös orr s kézkezelés, arccórnámlás, hajápolás. Arcmasszage jutányos bérletben. Szerek szétküldése vidékre is. Fogadok 9-12-ig, 2-6-ig, hivatalnoknőket és különös alkalmakhoz esti órákban is. 6401

Feter Teréz, Arad, Föray-utca 4. szám, I. em.

Egy fiatal, vagy hadmentes

segédet keresek

azonnali belépésre, aki vegyeskereskedésben, nevezetesen a kézműáru szakmában kellő jártassággal bír, románul beszélő előnyben részesül. 382

Spitzer Mór

Szemlak, (Aradmegye.)

Nagy ingó árverés.

Szárany községben (Krassó-Szörény vármegye, Lugos mellett) 1917. január 18-án elárvereztetnek a szárazányi uradalmi kastély összes ingóságát. Nevezetesen butorok, szőnyegek, ezüstnemű, evő- és egyéb készletek, villany konyhafelszerelés, stb. Gazdasági felszerelések és gépek: cséplőgép, stb. Érdeklődőknek felvilágosítást ad a Kereskedelmi bank r. t. Lugos. 346